

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА V • БРОЈ 103. • 25. АПРИЛ 1977.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

У знак јубилеја друга Тита

Сви значајни дату ми из историје наших народа биће прослављени на подручју будванске општине у знаку јубилеја друга Тита. Програмом су предвиђене разноврсне активности из области идеолошко-политичког, културно-забавног и спорстког живота, чији је циљ афирмација тековина наше револуције.

Одбор за дочек и испраћај Штрафете младости, која ће ове године поћити у Будви, организоваће велики збор пионира, омладине и грађана и циљовечерни културно-забавни програм. Првог маја биће организован урапак на Паштровску гору, где се читавог рата налазила партизанска база коју окупатор није успио да уништи.

Поводом Дане младости треба да се организује слет пионира и омладине, а у основним и средњим школама одржаће се представљање и наградни писмени задаци на тему „Тито — 40 година на челу Партије“.

Општинска конференција ССО организоваће такмичење омладине у мјесним заједницама и радним организацијама на уљешавању мјешта, а општинско виђење синдијата спровеће такмичење између основних организација удруженог рада на плану развијања самоуправљања, након чега ће бити изабран најбољи радник самоуправљач.

РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

ЧЕСТИТА СВИМ НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

УЗ ЖЕЉЕ ДА ЊЕГОВУ ПРОСЛАВУ БИЉЕЖЕ НОВИМ РАДНИМ ПОБЕДАМА

БУДВА — СИНОНИМ БРЗОГ РАЗВОЈА ТУРИЗМА

САМОЗАДОВОЉСТВО НЕМА МЈЕСТА: НЕ СМИЈЕМО ЗАБОРАВИТИ ДА ЈЕ ТУРИСТИЧКА ТРАЖЈА ТОЛИКО РАЗИОЛИКА И ДА ИМА ПОДРУЧЈА КОЈА РАСПОЛАЖУ ДАЛЕКО САДРЖАНИЈОМ ПОНУДОМ! — ИСТАКАО је др МИЉАН РАДОВИЋ НА ОПШТИНСКОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ САВЕЗА КОМУНИСТА У БУДВИ

Учествујући у раду општинске конференције СК, која је била посвећена на припремама за туристичку сезону, др Миљан Радовић, секретар Извршног комитета Председништва ЦК СК Црне Горе, је на почетку свог излагања истакао да је добро што Конференција СК разматра питаче туризма, јер се у туризму преламају и економски и осрећени политички, културни и други проблеми, а то је и најзначајнија делатност у овој општини. Морамо бити задовољни оним што је у Црној Гори постигнуто на унапређењу туризма. Постигнут је такав обим турристичког промета и већ значајно комплетирана туристичка понуда да су створени услови да се ради о даљем развоју ове привредне гране. Он је подсећен да Црна Гора има око 120 објеката лежаја у свим врстама смјештајних капацитета, што је врло значајна понуда, која представља озбиљну базу од које радију људи, у послани у овој грани, и друштво у једини очекују значајан обим представа и одговарајуће ефек-

родне и друге услове. Валоризацијом сјеверног дијела Црне Горе значајно ће се обогатити туристичка понуда.

Говорећи о слабостима које су у туристичком пословању уочене, др Миљан Радовић је рекао да се посљедњих година сјетило неко самозадовољство да оним што је постигнуто у туризму. Међутим, и поред резултата, самозадовољству мјеста нема. Не смијемо заборавити, а тога је било, да је туристичка тражња толико разнолика и флексибилна и да има толико сличних појука која расподјељују овако садржајном понудом, били сервисом и садржајем.

Брзи развој у овој привредној грани није био праћен новом модерном организацијом, а посебно потребним струкчним каоровима и нашим укупним знањем које смо у овој области имали, па смо доносили и погрешне одлуке, како у поглаву структуре објекта, тако и на другим секторима. Туризам је тако да је веома ослободио на бројне проблеме. У основи ове делатности лежи човјек, његов рад, његово знање, култура, однос према раду и према гостима, и све то мора имати одређени квалитет да би квалитет услуга одговарао европском нивоу. Не можемо успјешно развијати најmodernijim структуром гостију, са неким карактеристикама свијести од када педесет година. Та преживела свијест је код нас још увијек присутна и она се суспора са најmodernijim захтјевима савременог туризма. Зато се морамо организовано борити

у даљем излагању. Миљан Радовић је истакао да је Будва постала синоним брзог материјалног развоја туризма у Црној Гори. Она се у туристичку брзје развијала од свих осталих општина у нашој Републици. И у погледу инфраструктуре ту се прилично направило: изградијен је вододвод, ради се канализација и још неки ватични објекти што ће све скупа допристи побољшању туристичке понуде.

Секретар Извршног комитета СК Црне Горе рекао је да је Централни комитет Савеза комуниста Црне Горе активно дјеловао на плану развоја туризма и да је његово опредељење да се туризам уврсти у приоритетне гране развоја. Посебно је најласко да је Црна Гора у туристичком смислу једinstveno подржала повезано свим оним лачицама потребним да обезбедије широко функционисање свих субјеката који у наредном периоду морају конкретизовати туристичку валоризацију сјеверног дијела Републике која има фантастичне при-

др Миљан Радовић је затим говорио о томе да је све до сада домаће тржиште било запостављено на рачун страног, које смо били потпуно окренути, уместо да подједнако бринемо и о једном и о другом. Он је истакао значај који за нас има домаћи туриста и уvez с тим похвалио оријентацију „Монтенегротуриста“ да се упорније бори за домаћег госта. Неке нове акције које су на том плаку предузете ове године — као „Караван 77“, већи проплакат за домаће тржиште, боља и благовремена сарадња са домаћим агенцијама — треба поздравити.

Др Радовић је затим говорио о потреби даље интеграције туристичко-гоститељске привреде у Црној Гори. Досадашњи резултати који су постигнути на том плаку дају пуно права да се на томе даље инсистира и улажу сви напори, јер се ради о једном смјеру који има пуну друштвено-економску и политичку оправданост. Он се на крају похвалио изразио о програму акција и мјера за припрему туристичке сезоне и нагласио да на његовој реализацији треба сви да ради, Савез комуниста, ССРН, Савез социјалистичке омладине, Синдикат, организације удруженог рада и органи управе. Сви они субјекти би требали да израде своје програме, да обезбједе синхронизовану акцију и контролу извршења задатака. Само такав приступ спровођењу програма уједи у спровођењу задатака, у живот омогућиће да имамо да нам „неиздаје не дође до куршљуса“, да, ако се појави нека слаба тачка, можемо на вријеме интервенисати. Овакав приступ задацима представља нов квалитет и ако се сви фактори у комуни буду на овоме ангажовали резултати неће изостати.

да код сваког грађанина изградијујемо свијест о томе, да га активирајмо у свим облицима и припремимо за ту активност. То је поље рада туристичке организације организације, или и Партије, ССРН и свих организованих социјалистичких снага.

Говорећи о мјесту и улоги туристичких друштвених организација — Туристичког савеза и друштава, Радовић је рекао да је ова организација у зачеје вријеме неоправдано потиснута у други план за рачун тзв. көнцијалног туризма. Зато је сада наша задатак да ове организације каоровски и материјално ојачамо, како би могле да обављају своју функцију. Нихова улога се не може разграничити без највише друштвене појаске. У мјесту какво је Будва сваки грађани треба да буде туристички радник, јер, без обзира којим се послом бавио, он долazi у контакт с гостима и на неки начин пружа туристичке услуге.

Питање домаће радиности у будванској општини већ поодавно је несрећено. С пуно права треба замјерити што се овој значајној области не поклњује доволно пажње. Нема евидентије броја лежаја, још увијек није извршена њихова категоризација, осјена се дивљање у цијенама и бахат однос према гостију, а све би то требало да се ради на сасвим другачији, морално оправдано и друштвено прихваћавати начин. Нико не може оправдати комунисте што ставља у овој области још увијек није задовољавајуће.

ПРАЗНИК НА ГРАДИЛИШТУ

КАО И МНОГЕ ДО САДА, ОНИ ЂЕ СА СВОЈИМ ДРУГОВИМА И НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ — ПРВИ МАЈ И ДВАДЕСЕТПЕТИ МАЈ — ДОЧЕКАТИ И ПРОСЛАВИТИ НА ГРАДИЛИШТУ — ОВОГ ПУТА У НАШОЈ СРЕДИНИ. ЧИТАЈТЕ НА ШЕСТОЈ СТРАНИ РЕПОРТАЖУ О ГРАДИТЕЉИМА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У БУДВИ

ГОДИНЕ 1928. УОЧИ ШЕСТОЈ ЈАНУАРСКЕ ДИКТАТУРЕ, наша земља, умјесто школама и здравственим установама, била је начичкана жандармеријским станицама, главњачама и казаматима. Многи борци, чланови Комунистичке партије Југославије и СКОЈ-а, њихови симпатизери и уопште проgresивно оријентисани људи најбезобзирније су мучени и осуђивани на дугогодишње робије. Слободна ријеч била је све скупља — још веома мало времена ће проћи па ће стајати људску главу. Жртве самовоље диктатуре биће најдрагоценји кадрови — **Браџан Браџановић, Марко Машановић, Ђуро Ђаковић, Никола Хећимовић, СКОЈ** је са својих седам секретара — **Златком Шнајдером, Пајом Мартановићем, Јанком Мишићем, Мијом Орешким, Пејзом Поповићем — Агом, Јосипом Колумбом и Јосипом Дебељаком** — платио пировање реакције. У Сремској Митровици, Марибору и Лепоглави тамновало је на стотине одважних сина-нашег народа, који су били ура нили прије сванућа да би дозвали неслућене љепоте времену у коме су живјели и земљи за чије су се слободно пролеће борили.

Сјећајући се тих тешких дана, **Моша Пијаде** је својевремено забиљежио шта је за њих, митровичке робијаше, значио у то вријеме један број загребачких новина који је кришом унесен у казниону „У том новинском извјештају“ — наставља он — „било је описано Титово драматично хапшење, када је покушао на улици да употреби револвер, али није успио, а у из-

Друг Тито

Иначе, то суђење друга Тита по казало је класни буржоаски карактер ондашњег судства и срозавање судова на обичне експозитуре полиције. И до тада је било јасно — писала је „Борба“ — да се суд не смије дрзнути да жигоше полицијске злочине, а на том суђењу суд је сам погазио правне прописе, не дозвољавајући оптуженима право та коване ништавне жалбе. Пресуда је изречена онако како је прије суђења било одређено: металски радник Јосип Броз осуђен је због бомби за које се никако није могло доказати да припадају њему, поготову што је на расправи изашло на видјело да их је полиција подметнула.

Сјећајући се својих сусрета с другом Титом, **Родольуб Чолаковић** се посебно задржава на дане про ведене заједно с њим у мариборској тамници. „Мислим да је“ — каже Чолаковић — „у нашем ма лом мариборском колективу тамница најтеже падала Титу. Он је радио, учио, али то је била недовољна храна за његову неукротиву бор бену природу која је жудјела за а кцијом у којој је једино могла да се изживи и задовољи. Сјећам га се како је понекад шетао између за кључаних врата и решетака, не го ворећи ни са ким, занесен у мисли, вјероватно кидајући се у себи што је ту, иза решетака, а не напољу, где је његова снага — он је тога био увијек свјестан — тако потре бна и где би могао бити и те како користан. У тим тренуцима он је читавим својим мислима и држа

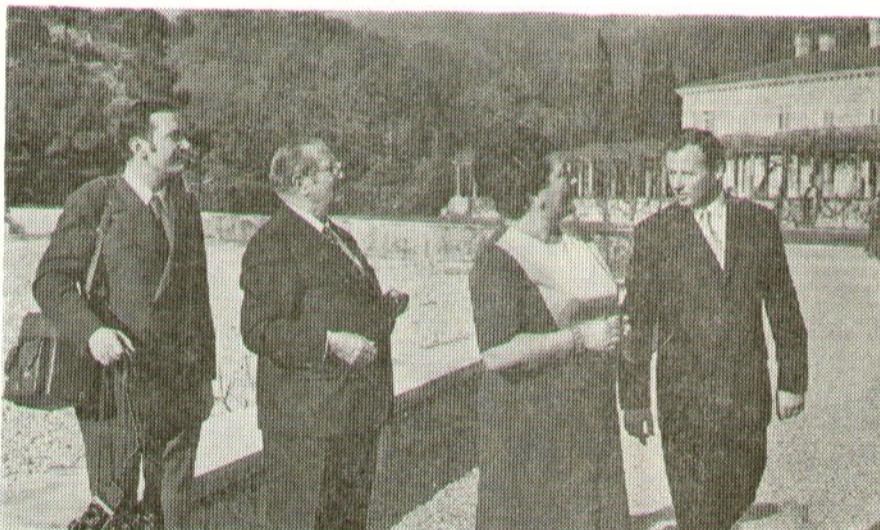
„...Не признајем буржоаски суд!“

је било и нешто од њего ве одбране у суду“.

Трагајући за сјећањем друга Пијаде, дошли смо до „Загребачких новости“ од 8. новембра 1928. године, које су донијеле извјештај са суђење другу Титу, за кога се исти че да представља свакако најинтересантнију личност на том процесу. „Његово лице“ — читамо тамо — „има нешто од оних физиономија које подсећају на челик. Свијетлим очима гледа преко цвикара врло хла дно, али енергично и мирно. Код ње га можда и неће бити“ — ванредно је запазио извјештач са процеса — „његово држење пред судом само поза, јер је заиста био због свог увјерења доста прогањан и осуђен на тамницу“. И публика је позна вала непопустљивост Титовог увје рења, па је „приликом његовог испитивања у судници владала вели ка пажња“. А и како неће када је на питање предсједавајућег да ли се осјећа кривим, будући кормилар Комунистичке партије и неимар на ше слободе одговорио: „Јесам крив према ономе како тумачи оптужни ца, али уистину нисам крив!“ У на ставку излагања он је рекао да је члан илегалне Комунистичке пар тије Југославије, да је радио на пропаганди идеје комунизма и при казивао пролетерима све неправде које им се чине. „Не признајем, ме ћутим, буржоаски суд, јер се сматрам одговорним само својој Комунистичкој партији“. Њега не инте

ресује Закон о заштити државе и зато га није читao, сматра га при временим законом који није донио народ. Затим додаје да се не плаши, јер би „**било зло кад би се Комунистичка партија бојала једног привременог закона**“. На kraју, на примједбу предсједавајућег да комунисти жртвују своје младе животе, а да ништа не користе, друг

и своје улоге у борби против кла сног непријатеља у полицији и пред судом“. Разумљиво је било што су робијаши комунисти били одушевљени када су из тих прошверцованих новина открили „нов тип револуционара-комунисте, који је израстао у илегалној борби наше Партије из које смо ми који смо тада лежали у Митровици, већ при

Друг Тито са супругом Јованком у Милочеру

Тито је рекао: „Јест, ја сам припра ван да трпим!“

Тaj извјештај је за робијаше, и друга Мошу у првом реду, значио „да се ради о револуционару, о зрелом борцу, о раднику свјесном своје улоге у борби радничке класе

је неку годину били изишли, када је она радила под сасвим другим у словима. Били смо срећни што смо видјели да је наша радничка класа дала таквог револуционара, так вог партијца“.

њем подсећао на орла у кавезу, који немоћно бије крилима о решетке...“

Године 1928, умјесто школама и здравственим установама, наша земља била је начичкана жандармеријским станицама, главњачама и казаматима. Иако се по правилу, не суди за увјерења, већ за дјела, друг Тито је те године осуђен за своје комунистичко увјерење, јер, обична експозитура полиције, суд није смио да жигоше полицијске злочине. Али, иако одвојен од живота и непосредне револуционарне активности, друг Тито је у тамници наставио своје универзитетете, учеви „на Марксу и шаху“ како се воде и добијају ослободилачке битке.

М. Л.

БИЧ КРАЉА НИКОЛЕ

У Цетињском музеју Тито разгледа занимљиве и ријетке експонате из црногорске историје. Ту је и бич који је често са собом носио краљ Никола.

— Ово је он сигурно носио са собом да шиба министре који га не слушају — у шали коментарише Тито.

На то ће један стари Цетињанин:

— Не би марило, друже Тито, да га и ти мало понесеш у Београд!

АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ

РАСКОРАК ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ

СВОЈЕНЕ ДРУШТВЕНЕ НОРМЕ (правне и моралне) имају за сврху да се примјењују у практичном друштвеним животу. Свака одлука треба да обезбиједи остваривање одређеног циља, с тим да се дјела на основу принципа самоуправног социјализма, усвојеног идејног концепта и социјалистичких законака и регулатива. Морамо притом бити свјесни чињенице да иза сваке негативне друштвене појаве стоји чојек, један, два, понекад њих више, група, групација...

У случајевима раскорака између теорије и праксе критиком се долази до увиђања грешке и након тога до њене корекције. Има случајева када све треба почети испочетка и то чим прије — тим боље. Најгоре је када се нечије савјести успавају или одбранашки постављају према очигледним чињеницама.

Наши самоуправни друштво поставило је себи циљ да у пракси оствари оно што у досадашњој историји није остварено — ослобођење рада и човјека. Облици друштвених активности на остваривању тих циљева морају проистићи из усвојених друштвених норми и високе моралне вриједности. За остваривање овог хуманог циља нису дозвољена било која средства, већ само она која су усвојена и као таква карактеришу наше друштво.

Социјалистичке друштвене норме посебно су угрожене па важним тачкама друштвеног система — функцијама у локалним органима власти. Ту су концентрисане манипулације и комбинације као веома опасан вид узурпирања и неправди. Примјери из праксе покazuju da функције више сличје функционерима него друштвеним чињеницима! Методама манипулисања помоћи друштвених функција разни облици узурпација и злоупотреба приказују се као самоуправни односи. Све се види, све је поznato, али се ништа „доказати не може“, иако чињенице „вриште“! Пред том силом аутократије и технократије многи дижу руке и беже у „грађанско спокојство“. Режи сери и манипулати такве праксе не могу наћи законско покриће за своје „дјело“, али налазе своје „адвокате“ да би оно што чине и како чине „имало“ друштвено оправдање! Међутим, у нашим самоуправним уговорима, не може бити никаквог оправдавања за повампирење аутократизма, технобирократизма и правног нихилизма. Аутократизам је друго име за правни и етички нихилизам, док технобирократија даје превагу економском опортунитету и не приhvata друге вриједности осим оних које се застапљају на њеним интересима и тежњи да преузме команду у друштвеним стварима. Под оваквим итицајима и условима радни човјек губи повјерење у друштвене норме и вриједности, и то итолико више икоглико у „теледирigоване“ интересима и ћефом појединих група и појединача.

Ради се заправо о томе да је у пракси ових органа законитост у великој мјери у кризи и да таква пракса наноси огромне штете самоуправљању и његовом развоју. Када органи надлежни да надзорују законитост у раду на подрјуци општине сами креће или заobilaze законске одредбе, онда ту није нешто у реду! Догађа се да се у потпуности у овим органима људи противзаконито примају у радни однос или отпуштају ау-

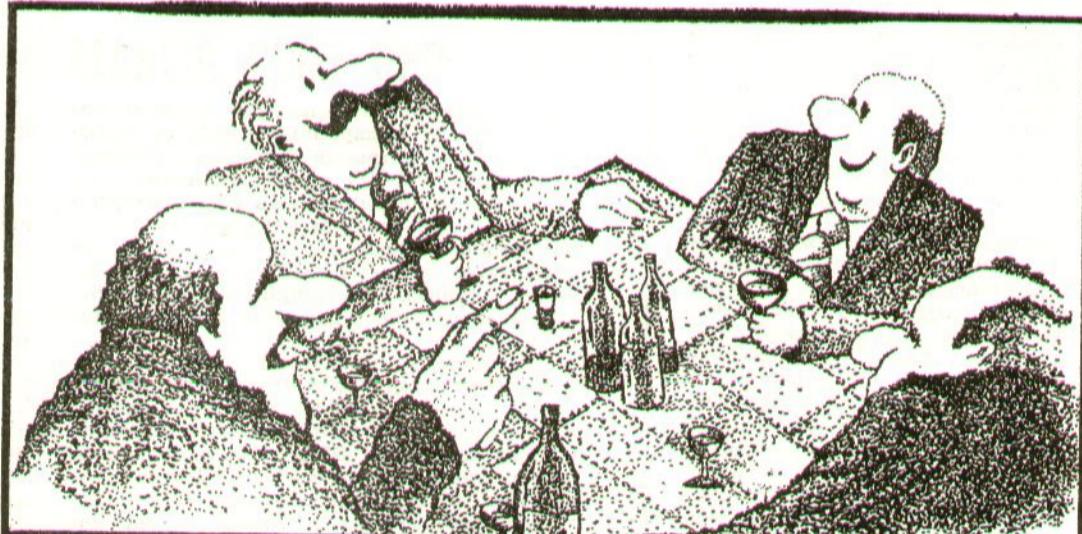
тократски; да ненадлежна лица потписују мериторна рјешења о важним стварима, као што су грађевинске дозволе и сл., које се најчешће чекају по више мјесеци; да по једини грађани не могу да остваре нека своја права, док други, више „спретнији“, остварују своје интересе, без права, у виду новчане накнаде за изизетно национализовано земљиште и по два пута; да узурпирају друштвено земљиште или, пак, да код изузимања национализованог земљишта у њиховом посједу исходе да се „њихове“ парцеле противправно заобиђу, па и онда када се ради о земљишту планираном и већ изузетном за подизање бенефицијираних радничких станови. Органи управе почешће руше (не свима нити под истим критеријима) противправно подигнуте породичне куће, а са њима „kreiraјu“ противправне творевине: Стручну службу Извршног одбора СО Будва, Дактило-био и функцију секретара Извршног одбора, чији се текући рад одвија без основног правног акта — Пословника, а допијети закључци накнадно формулешу према находњу појединача; на исто радно место примају по два радника у радни однос на неодређено вријеме, уговор о дјелу закључују у трајању преко године дана!!! И све тако и стално тако и у том тону.

Не може бити сумње да су код нас аутократске и технократске снаге веома јаке и у сталном успону. Оне су се некако повајмпирале када смо били склони да повјерујемо да су побијеђене и да је та појава ствар прошlosti. Ове „снаге“, међутим, имају амбиција да своје програматске захтјеве скоро сматрају готовим чињеницама. Узеле су своје жеље за стварност и тако живе у илузијама, а илузије се најчешће свете људима. Не ради се овде о наизнинама, већ о веома амбициозним снагама, које знају шта хоће, али су кренули обрнутим редом од оног којим се иде на љељивици власти радничке класе. Када не би тако било, можда бисмо им већ сада могли честита стима самосвојност и нове функције, али како кадровска комбинаторика није усвојена политика овог самоуправног друштва, то морамо имати стрпљење да сачекамо одлуку изборних тијела и претходна мишљења друштвено-политичких субјеката о тако важној друштвеној ствари. Када сам човјек не ма снаге да се ослободи неких илузија, онда треба да му друштвене снаге помогну, како би правовремено дошао до сазнања да је наша друштвена стварност другачија од његових илузија, заблуда и заноса, незрелих и преурађених амбиција.

У нас постоји кодекс вриједности и понашања у мијењању старог и у стварању новог, демократског, хуманијег свијета. У политичкој импровизацији не може се ништа трајније и дубље стварати у корист друштва и социјализма, човјека и човјечnosti.

Овде је једна пракса заорала дубоку бразду која одудара од законских регула и самоуправног концепта. Но, у средини изложеног збивања и аутор овог написа види и себе као — „саучесника“, који нити хоће нити може да избегне одређене одговорности и конзеквенце. Вријеме је за конструкцију акцију, а не за кланове и дланове.

Мр Драго СТАНКОВИЋ

— Предизборне активности су на прагу — крајње је вријеме да се договоримо ко ће од нас коју функцију обављати у наредном мандатном периоду.

Карикатура: М. Пејић

НАШЕ НАРАВИ

СТАНОВИ И СТАВОВИ

ИЛУСТРИЈЕМО ПОВОД за ову тему са неколико статистичких података:

— Да би могао сам себи да купи обичан стан, просјечни квалификован југословенски радник морао би више од десет година да на штедну књижницу ставља и посљедњи динар свог личног дохотка. Дакле, да више од десет година чак и не једе!

— Док више од 130 хиљада самаца у Југославији живи у тробосним и већим комфорним становима (нису урачунати они који имају сопствене куће и викендице), више од милион и по породица нема свој кров над главом.

А сада ево неколико прича наших суграђана:

— ...Квалифицирани сам радник, имам двоје дејце и већ дugo сам подстанар. Мој ГАЗДА нема дејце, а има трособан стан! За једну собу УЗИМА ми скоро половину моје мјесечне плате. У сезони ће тражити и више, јер тада издаје собе туристима. Легално, него шта! За једну ноћ капте му тридесетак хиљада, али — да се разумијем — не смета мени то што он има, а ја немамо. Смета ми само то што је њему тај стан дало ово друштво, а он сада тим друштвеним средствима, тим нечијим окамењеним знојем, гомила лој око свог бубрега!

— ...Петнаест година сам живио у нади, а на ранг листи за стан падао све ниже, јер сам неквалифицирани радник. Недавно одличим да засујем рукаве и да сопственим жиљевима саградим какватак кров над главом. Одем да тражим кредит, а они мени хиљаду услова — земљиште један кроз један, толико и толико милиона, такав и такав пројекат... Ама, људи, кажем, шта вам је! Дајте ми кредит да купим земљиште, да изградим пројекат, да почнем да градим, па ће ми помоћи другови из предузећа, рођаци, колегије... Али се не договоријмо! Можда све мора тако да буде, закон је закон, али ми нешто не иде у главу. Да сам, наиме, тражио кредит да купим кола, телевизор и боји или неки други луксуз добио бих га без тешкоћа!

— ...На једвите јаде скучкао сам тај „почетни капитал“ и купио земљиште. Даље нисам могао без кредита, а у банци ми рекоше отприлике овако: „Није важно колики ћеш кућу да градиш, можеш и дворац ако хоћеш, само ороши код нас паре на што дужи рок!“ И зато сам саградио овогуку кућу. Издајем собе подстаницима и туристима, а отплату кредиту уопште не осјећам. Направио сам добар посао, признајем, али комуниста сам, па ме савјест понекад гризе. Нису ли се, наиме, друштвена средстава, преко банке, преточила и приватни капитал. Помињем ово и зато што се лане догодило да си моје собе (и не само моје) биле пуне туриста, а неки хотели полуправни. Друштво очига очига прокине грешке!

— ...Мени је прије неколико година национализовано све земљиште које сам имао, да би се на њему градили одређени стамбени и други објекти. То је у реду, али није у реду што сада општина то земљиште уступа грађанима и правним лицима за изградњу објекта — по баснословним именама. Тачније, уз накнаду већу за стотину и више пита од оне коју бих као ранији власник тог земљишта требало да добијем! Није ли, у овом случају, општина трговац или накупац? И како, у таквим условима, један обичан грађанин може себи да сагради кућу? У реду, слажем се да се та средства, која прометом земљишта стиче општина, у крајњем случају користе за задовољење општих интереса и за друштвени прогрес, али, зар се баш мора терет општих интереса и друштвених прогреса свалити на оне који немају ни сопствени кров над главом? Зар се, притијера ради, не може направити диференцијација у цијелим земљиштима за оне који имају стан а праве кућу, за оне који граде викендице и за оне који граде обичан кров над главом и тако помажу и себи и друштву. Ја бих, наиме, мирне савјести дао дебелу награду сваком ко себи сагради кућу и не тражи стан од друштва.

Наведени статистички подаци са „аромом“ црног хумора указују на сву озбиљност стамбене кризе присутне у сваком крају наше земље, па и у нашој средини. Апострофираје приче грађана из наше средине указују, међутим, на у овој проблематици присутне апсурде којих јесмо, нисмо или нећemo да будемо свјесни. Не може се рећи да друштво на свим нивоима не улаже напоре да се бескућницима створи кров над главом. Праве се и исправљају краткорочни и дугорочни планови, пишу (и бришу) реферати, одлуке и закони, конструишу и реконструишу конструкције финансирања, траже решења за бржу и јефтинију градњу. Наравно, граде се и станови — ужурбано и ударнички, али упућени тврде не онако и онолико како би се објективно могло.

„Устав је дао право човјеку на стан“ — констатују правници и политичари и стављају тачку.

„Човјек без стана је и човјек без става“ — констатују социологи и психологи и стављају тачку.

Можемо ли, међутим ставити тачку бар на неке од наших нарави? Било би то мудро — зар не?

М. ПЕЈИЋ

на широком фронту

ике процената, па и ми подигнимо
цијену за проценат који се дого-
воримо. Данашње прилике тражи-
ше и кретање у туризму уопште
императивно захтијевају савреме-
ни, селективни и аналитички
приступ овом питању.

Врло је значајно да радију љу-
ди знају зашто су цијене толике,
као и колико је од утицаја на
њихов однос и понашање. Са-
вакан приступ утврђивања цијена
захтијева преиспитивање читаве е-
кономике унутар организација, от-
кривање латентних резерви и њих-
ово активирање. Не упуштају-
ћи ово истину сложено питање,
на које дјелује скуп разноразних
иницијалаца, можемо се сложити ла-
зинајућим представљањем крупног про-
блема, ради чега треба дати одго-
тавајући третман и прилаз значају-
ћим који она има на пословну ефика-
сност и укупну активност раз-
воју туризма.

У ЦЕНТРУ ПАЖЊЕ ТРЕ-
БА ДА БУДЕ ГОСТ

У вези утврђивања мјера за
аксимално активирање унуж-
гашњих резерви и укупне
борбе усмјерене на уснешније
пословље заслужује потенци-
јати питање затварања хотел-
ских објекта који имају усло-
ве за рад зими. Озбиљна кри-
тика јавности упућена је орга-
низацијама у чијем саставу се
налазе ови објекти. Чини се
да је тешко наћи оправдане ар-
ументе за то. При оцјењива-
њу да ли је то тако или не,
дорамо изићи ван круга орга-
низације и средине и упореди-
ти се с другим регионима, ува-
жавајући при томе и објектив-
не разлоге. Многи други тури-
стички региони улажу велике
апоре и доста су већ постигли
тому — тамошњи хотели ра-
же током цијеле године. Ми,

БЛИК ДЈЕЛАТНОСТИ

одину биле су утврђене, изу-
чијајући у же подручје Светог
стефана и Милочара, исте ци-
јене за исту категорију соба,
и обзира на локацију. Ције-
ле лежаје расле су годишње за
око 500 старих динара, што
је било претjerano, посебно
у односу на раст осталих
ијена, које су у истом периоду
расле за око 40%, па није за-
ућење што опада број посе-
лаца и, нарочито број дана
иховог боравка.

Од оствареног бруто прихо-
да домаћinstava у износу
0.350.000,00 динара исплаћено
е организацијама удруженог

ада на име провизије нешто
 преко један милион. Скулпти-
чне општине на име пореза —
за пута толико и на име само-
приноса — 575.441,18, што зна-
чи да су домаћinstava кроз ова

ЛИШТИМА

аралишта у Бечићима,
онда ћемо се увје-
ти на најљепшим пункт-
има. Поред тога, никакве
зрећења од стране дру-
жине не примјењу-
ју се у односу на угости-
нице.

есеци 1976. године у од-
правило близу 68.000 до-
стпу, који су оствари-
ли 3.000 ноћења, што чини
остварених у општи-
не прошле године оств-
авање него претходне,

године одмаралишта 1976.
су 118, а годину дана
Додајмо, на крају, још
и по основу остварених
приход од комуналних
540.156,00 динара.

послије толико година, не мо-
жемо обезбиједити рад три об-
јекта чији је капацитет испод
хиљаду лежаја, зашто се на
овом подручју вртимо у истом
кругу, а други крче пут напри-
јед? Треба испитати где су сле-
дни узроци овог појави, при
расправи о овом питању може-
мо уважити чињеницу да су се
отварањем пруге Ђеоград —
Бар објективни услови много
побољшили у нашу корист за
експанзије дјеловање на
простору зимске туризма. За-
пажено је све више интересова-
ња за наше подручје и за ор-
ганизовање конгреса, научних
скупова, савjetovanja и семи-
нара. Повећана је заинтересова-
ња великих радних организација,
посебно полупривред-
них комбината и предузећа се
записког карактера, да своје ра-
днике упућују на одмор. Нај-
већи број ових организација у-
дружног рада гравитира прузи
Београд — Бар, па су, захваљу-
јући погодним климатским у-
словима свог подручја, највеће
шансе на нашој страни. Из раз-
вијених урбаних средина и цен-
тара од Суботице преко Београ-
да до Бара велики број пензион-
ирајући да зимске мјесеце проведе на југу земље, а на то их стимулише и жељезница и
жом цијеном возне карте. То
значи да су објективни услови
промијењени у позитивном смислу
за овај облик туристичке
активности код нас, као и да је
кретање интересовања за нашу
средину све присутније. С
обзиром на овако чињенично
стање треба испитати зашто се
ове могућности не користе ефи-
касније, то јест зашто немамо

услове за интензивнији зимски
туризам.

Очигледно је да не би треба-
ло чекати на изградњу конгре-
сних дворана, спортичких ста-
диона и базена, па да се присту-
пи рјешавању овог питања, али
није искључено да се нешто не
би могло урадити. Геометријом, да
се адаптацијом оспособи нека-
дашњи филмски атракцији као са-
ла за пленарне сједнице, а з ма-
ња улагања могли би се обез-
биједити неки помоћни терени
за тренирање спортиста, док се
не створе могућности за изград-
њу стадиона.

Морамо схватити да у цен-
тру пажње треба да буде гост,
као личност и конзумент услу-
га. Он је битан фактор наше
привреде. Од њега добрим ди-
јелом зависи породичан буџет
великог броја домаћinstava и
приход друштвено-политичке
заједнице. Зато, имајући у виду
интерес шире привреде и дру-
штва, наша политичка активност
мора бити садржана у бици за
већи број гостију и њихов ду-
жи временски боравак.

У овом правцу добро би би-
ло проширити идеју „Монте-
гротуриста“ и у току сезоне ор-
ганизовати разговоре с гостима
уз учешће представника друш-
твено-политичког живота. Те-
ма би била услови боравка ту-
риста у нашој средини, давање
примједби на организовање ту-
ристичког живота, на однос пре-
ма њима у домаћinstву, трго-
вини-здравству. Ово би обо-
страно користило: ми бисмо са-
зјали где су наше слабости, а
гости би осјетили да их ције-
нимо и да се бринемо о усло-
вима њиховог боравка.

Зелене површине

Иако уредно функционисање
комплекса комуналних
објекта чини значај-
јан елемент у квалитету
туристичког почеће не он
била преоглашена ако би-
мо рекли да наше савлађање и
наше понашање није било адек-
ватно значају коју она има,
дајјем, и нашим могућно-
стима које су се могле боље
искористити. Овде је првено
мисли на уређење зеле-
них површина, где је могла да
се ове изражавају активност гра-
ђана, како у односу на јавне
површине, тако и на уре-
ђењу ограда и башта у кругу
стамбених зграда. С времена на
пријеме, у склону осталих пита-
ња, било је ријечи о такозва-
ном зеленом заљеу наших из-
ванредних плажа: Булавице,
Бечина и Јаза. На томе се и
остајало — оно је увијек било
у склопу водовода, електрике,
канализације и других актуел-
них проблема. А чињеница је
да се, с мало представа, парци-
јалним озеленавањем могло по-
стићи доста. Да смо, рећимо,
у току протеклих десетак година
системском акцијом озелењава-
ли оно по био, како би то
данас изгледало лијепо и угод-
но за одмор и колико бисмо
тиме валоризовали, приједо!

Могло се, исто тако, веома
много постићи на уређењу пе-
шачких стаза, оврореа, живих
ограда, засадивању цијећа и
племенитих медитеранских
бина.

Нема сумње да најављенији
је припадају плажама и ре-
креативним зонама њиховог не-
посредног заљеја. Оне су, свакако,
наше највеће туристичко
благо и гости највише времена
проведу на њима. Међутим, ми
смо врло мало учинили да бо-
равак на њима буде што удобни-
ји. Тешко је наћи оправдање за
што на Бечићкој, Словенској
или Петровачкој плажи нема са-
нитарног чаора, а да и не говори-
мо о кабинама. Рекреативне
зоне заљеја плажа потпуно су
изуређене, са изузетком неких
простора непосредно испред хо-
телских објеката.

Гргимилр Алексић:

Купачица

Ближе кориснику

Здравље је свакодневна боји-
га и животна преокупација
сваког човјека. Та чињеница
упућује на то да се туристи,
при избору мјesta за одмор, ин-
тересују и о способљености и
ефикасности здравствене слу-
жбе. То значи да је добро ор-
ганизована, кадровски способ-
љена и ефикасна здравствена
служба битан елеменат у сад-
ржају туристичке понуде.

Као и у другим пратећим дје-
латностима, у нашој општини
било је присутно заостајање
здравствене службе у односу
на развој туристичко-угостите-
љске привреде. Пошто она
није могла одговарати потребама
прилива великог броја ту-
риста и све већем броју осигу-
раника, овај проблем се раз-
јешавао повећаним напором
здравствених радника и анга-
жовањем испомоћи у шпицу
sezona.

До квалитетнијег побољша-
ња на овом подручју долази у
вријеме најшире друштвено-
политичке акције на спровође-
њу у живот одредбама новог У-
ставa — формирањем Дома здра-
вља, као основне организације
удруженог рада. Тада су органи-
зационо, правно-економски, а
тако и самоуправно, ство-
рени услови за развој здрав-
ствene djelatnosti.

Побољшани су услови рада, набављена је
неопходна опрема, као сталне
или повремене отворене су нове
специјалистичке службе. Са
радом са угоститељским ор-
ганизацијама учињен је напор
да се здравствене услуге што
више приближе кориснику, у
првом реду госту, чији је бо-
равак, при ефикаснијој здрав-
ственој служби, далеко удобнији,
сигурији и безбеднији.

ПТТ УСЛУГЕ УСКО ГРЛО

ПТТ УСЛУГЕ, већ годинама, ни по квалитету ни по унапређању
организацији рада не прате развој
туризма на будванској ривијери.
Због тога се, нарочито љети, фор-
мирају дуги редови корисни-
ка услуга и чека се сатима
и већ, што све изазива велико
нездовољство гостију. Овај про-
блем се испољава утолико јаче, јер
су корисници ПТТ услуга матом
туристи из развијенијих земаља и
средина, где се ове услуге остав-
љају на далеко ефикаснији начин.
Чине се напори да се побољ-
шава стање отварањем сезонских по-
шта у туристичким мјестима, про-
дјеселема редног времена и интен-
зивнијим коришћењем капацитета
вежа. Најзначајније промјене оче-
гују се након завршетка радова
на новој пошти и Будви, то јест
крајем ове године.

Јадрански сајам

ПОРЕД ОРГАНИЗОВАЊА привредних манифестија, Јад-
рански сајам омогућава организовање богатијег и атрактивнијег
живота, разоноде и забаве. Он је и садашњим садржајем
приредби атрактивна манифестија, али је неопходно уложити
даље напоре у правцу програмске усмјerenosti и садржаја са-
јамских приредби ка атрактивнијим туристичким животом. Усло-
ве које пружа Сајам за организовање разноврсних манифести-
ја не поседује ни једно мјесто на Јадрану. Тиме је наша
обавеза већа да тај потенцијал активирамо и најефикасније
валоризујемо, за што је заинтересован и Сајам као радна ор-
ганизација. Требају би да се у склону наше понуде, која се пре-
зентираје тржишту путем различних облика и средстава информиса-
ња, нађе у Јадранском сајаму. Свака средина на нашој обали
желела би да у својим проспектима може ставити једну овакву
привредну и атрактивну дјелатност, а ми то у нашим проспек-
тима немамо! Сајам је 1976. године имао 280.000 посетилана, ме-
ђу којима приличан број транзитних који су дошли из сусед-
них општина, па је по том основу остварен одређени промет.

СА ГРАДИТЕЉИМА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У БУДВИ

НА ПИТАЊЕ када можемо доћи на градилиште Основне школе „Стјепан М. Љубишић“, грађевински инжењер Видоје Милићевић одговорио нам је да вријеме за посјету не треба посебно договараји, пошто су они тамо, буквально, даљу и ноћу. Ипак смо утапаличили да дођемо у недјељу, 17. априла, у девет часова прије подне. Тамо смо нашли на радним мјестима — као да је дан одмора већ радни дан — углавном све оне који су прије осам мјесеци стигли у Будву, тесаре, зидаре, армираче... Затекли су они тада овде не голу ледину, већ праву шикару која се с првим кишама претворила у калугу. Било их је у почетку тридесетак, затим је број више него удвојен. Од првог дана радили су у двије, а када би затрепало и у три смјене, јер „машине су скупе, а сан им није потребан: ако бисмо им дозволили да спавају, било би као да смо их изнајмili od неког другог предузеца.“

КАО ЈЕДНА ПОРОДИЦА

Саговорници су јама Мехмедалија Селимовић, Вазим Бајрић, Идриз Аљић, Мустафа Милјивода, Мехмедалија Трнавац, инжењер Милићевић. На објекту смо нашли и Нафика Османовића, Милана Ашерића, Фадила Бркића, Милоша Млађеновића, Шефика Лиманија, Фадила Мустафића и још неко лицину чија имена нијесмо заблијежили. Иако живе појуномадски — сељакују се, градилишта на градилиштите, сви се међусобно добро познају и изванредно слажу. „Живимо као једна породица, а то значи и споречамо се понекад између себе, јер и у најсложнијој се не може без тога.“ То је и објашњење зашто се у њиховом предузећу — Грађевинско-индустријском комбинату „Рад“ из Бијељине — не поставља проблем радне снаге, што је поприличан орој радника провео у њему појавдесет и више година: заједно с предузећем су развили, стицали у њему квалификације, боре и сједине, из њега намјеравају да пођу у мirovinu.

Висококвалификованi тесар Мехмедалија Селимовић начео је недавно четврту деценију како је грађевинац, а има свега педесет година. Радио је на хидроцентрали

„Перућац“ код Бајине Баште, на термоелектрани „Кољубара“ у Великим Црљенима, на фабрици цемента „Поповац“... и где све не. Као и многи други, једини у петочланој породици привређује и Идриз Аљић из Сребрница, такође гресар, за кога рекоште да је чисти пролетер — осим на занат и снагу, нема на што друго да се ослони. Од укупно двадесет и пет година радног стажа у грађевинарству, „Вазим Бајрић из Јање, најбољи међу најбољима у овом вриједном колективу, осамнаест година ради у овом предузећу. Његов земљак Мехмедалија Трнавац, један од најмлађих на градилишту, почео је у својој седамнаестој години да се пентра

од свега што смо чули о овим људима и овом колективу: на овом градилишту нема нерадног дана, нити рајдог времена у оном уобичајеном смислу — од толико до толико часова. Не поштују се ни нека друга „правила“: упркос невремену радници не напуштају посао, поготово када није међу њима неко ко је овлашћен да рече „Фајронт!“. Раде сатима по киши, иако их послиже завршетка радног времена не чака ни топла соба, ни врућ чај, нити породична атмосфера! И никада се нијаком не жале, носе се храбро и с буром, и с кишом, и с блатом. Иако школе нијесу учили, знају како се треба хрвати с животом и обуздавати његове хирове — на

дове. Догодило се, међутим, оно чиме се нијесу надали: у крају с највећом осуџеначионицом у нашој земљи сунчаних дана било је веома мало — толико да их није тешко набројити!!

Шта да кажем — објашњава Мехмедалија Селимовић — природа се поиграла с нама, и то почев од испања темеља. Радили смо у води до колјена, ту ни чизме нијесу помагале! Око четири хиљаде кубика трбalo је ископати по невремену: у осам мјесеци, шестих је било кишовитих. А ми смо дошли не да лежимо, већ да радимо и да зградимо.

Нијесу мислили шта ће се догодити ако их ухвати каква болест на градили-

зијо дјецу, а ми се за дјецу мучимо и за њих радимо.“

ПРИМЈЕР — ЗА ПРИМЉЕР

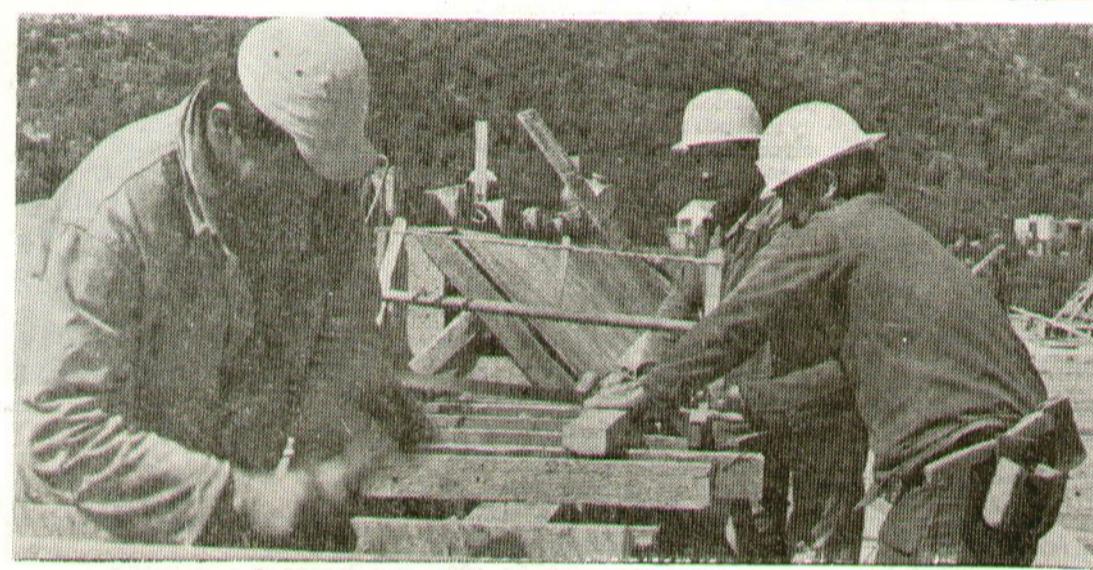
Не мисле, међутим, члановог колектива само о себи и својим породицама. Добри другови и изванредни радници, брину и о свом предузећу. Да је тако, покazuје и то што су недавно својој основној организацији у друженог рада својски помогли. Она је, наиме, због преоријентације инвестиција и помоћа-канца радова — завршила прошлу годину с негативним салдом. Нијесу се оријентисали на помоћ општине, банке или шире друштвено-политичке заједнице. Нијесу тражилиничију „интервенцију“. Одлучили су једногласно — а тај њихов примјер могао би, по речима инжењера Милићевића, да послужи многима за примјер — да продуженим радом надокнаде оно што је изгубљено. Да је то било исправан пут убрзо се показало: тубитак од два и по милиона је покрiven и заређено још седам и по милиона. То је постизнуто у рекордном року — за само три мјесеца, што је најбољи доказ колико много може да се учини када се лични интерес прескочи или стави у други план. Сваки члан колектива радио је, да би помогао својој организацији, 108 часова у протекла три мјесеца.

Нијесмо тражили да нам рад буде плаћен, јер смо сматрали да помажемо својој организацији у којој зарадујемо за живот. Али, предузеће је мислило о највећем: сваки динар нам је исплаћен!

Иначе, у овом предузећу води се свесрдна брига о радницима. Плаћа им стаповање, организује и дотира друштвену исхрану, омогућава им да о трошку предузећа једном мјесечно појете своје породице... У предузећу се носе мишљују како да им се омогући да доведу дјецу и жене на бар петнаестац дана на море и, уколико најђу на разумевање Општинске скupštine — ако би им се одобрило простор за кампирање или уступила нека зидина коју би они адаптирали — та замисао би била лако остварена.

Нико нас није покурирао да што прије завршимо разговор, али осјећао се да су им мисли о скелама или, можда, одлучате на треутак до Сребрнице, Јање, Бијељине... Нијесу ни комотно сједјели у канцеларији градилишта, већ се само ослонили, са алатом у рукама, као за вријеме кратког предаха. НИ шљемове нијесу били скинули: треба одмах наставити тамо где се стало на објекту, који, када ускоро буде завршен, неће се више ни звати њихов — а знојем својим су га постоја окупали. Ипак, њиме ће се, као и многима другима, сваки од њих поносити, јер „пространство је то — читав хектар у три етаже, и још као каква катедрала — толики је да ни у објекту, ни у око, читав не може да стане, осим када бисмо гледали из првога перспективе“.

Текст и снимци:
М. Лалић,
В. Станишић,
и М. Тодоровић

Фадиљ Бркић, Идриз Аљић и Мехмедалија Трнавац

Гости у рођеној кући

по скелама. Исто толико је у „Раду“ и Горажданин Мустафа Милјивода, квалификован армираче. Да представимо и инжењера Милићевића — и најкраћи сусрет с тим човјеком дugo се памти: каријеру је започeo 1954. године на градилиштима у Пљевљима да би стигао и до далеке Панаме, где је ово шеф градње хидроцентrale Бајана. Ожењен је, има два сина и, као сви грађевинари, једини у кући привређују. Могао је да се „утопи“ у директорску фотографију и сваке године планира на које ће море пропасти школски распуст са синовима и супругом, а он већ два десет и три године није користио годишњи одмор!

Ништа није претјерано

учили су да је храброст стрпљење једног тренутка, а она је њима утолико неопходнија што им је стрпљење потребно читавог живота. Рођени су оптимисти, а то се, више него и за једног другог, може рећи за двојицу неквалифицираних радника, Бехта Машине и Хасима Суљића, који и починују и завршавају рад с пјесном и веома рече неко од њих, пjeвају и без ракије.

Свим овим људима је заједничко што су навикли на тешкоје — по десет, петнаест и двадесет година изложени су вјетру, влази и промаји. Када се не може другачије, тврд лежај и сушва храна за њих није ништа необично, као ни то што су, такорећи, читавог живота го сти у рођеној кући, с том разликом што се за њих, и док су по неколико дана „у гостима“, увијек наје посла. Везу са својима, иначе, одржавају писмима: „Здраво сам и добро које и вама желим“ и новчаним упутницама једном мјесечно: „Овогодишњи је један одмор!“

УВИЈЕК У МОБИЛНОМ СТАЊУ

Када су прије осам мјесеци стигли у Будву, мислили су да их море и сунце очекују, да ће радити брзо, лакше премашивати норме и боље зарађивати. Није то мала ствар — рачунали су — избеги мртву сезону и, ако ништа друго, у току зиме зарадити лични доходак и још који динар за фон-

шту. Нијесу, кажу, имали времена за тајве беспослице. Увијек је било пречих послова — ако ништа другог, одморити се и одспавати да би се, кад дође смјења, могло што боље запети. — Долазило ми је понеад да прости побјегнем од кише и вјетра, али кад погледам око себе и видим да сви раде, а никоме није лакше ни угодније, запинем и ја, заборавим на студен и на то да ћу опет морати мокар у постельју — прича Вазим уз срдачан осмијех, дојајући, узгряд, да се на невријеме човјек нема коме жалити.

Не плаше се ови људи — наводимо ријечи Видоја Милићевића. — Као војници у мобилном су стању, увијек спремни и приправни, ништа их не може изненадити. У Панами су појединци предводили и по пет стотина црнаца и обучавали их својским и људским, тако да су многи постали мајстори... Земља са оваквим људима не би смјела да зна за тешкоје и за инфлацију...

— Тачно каже инжењер, ми смо као пола војници — на невријеме се не вриједи жалити — као у војсци, а на грађевини, ифто као и у рату, може се и погинути. А када истекне радно вријеме, иако нема трубе, немаш где до на спавање, осим када добијемо плату. Тада, обично, настане — громљавина, али, шта ћеш, такав је живот грађевинара! — каже Мустафа Милјивода, објашњавајући још једно „правило“ зашто њихове жене не раде, „јер, ко би нам па-

Када ускоро буде завршен, то више неће бити њихов објекат, већ шкola.

Бољи и виши Паштровићи

У АНТИЧКИМ ВРЕМЕНИМА било је краљева који су жељећи да више сазнају, обогате библиотеку и културу свога народа, заустављали у своме краљевству све намјернике који су собом носили писма, свједочанства и књиге, гостили их и уважавали, а пуштали их да наставе пут тек кад су им оста вљали преписе књига и докумената које су носили.

Кад се пажљиво прегледа кућа — музеј новосељанског службеника Стевана Ђаконовића, његова библиотека, документација, збирка фотокопија и ријетких фотографија и нехотично се намеће упоређење са оним старим меморијама свезана и културе, па се јавља мисао да је и овај вриједни радник заустављао путнике и намјернике, пресликавао и преписивао, марљиво коришио и чувао све важније списе, документе, књиге и фотографије које су путници доносили.

Али, Стеван Ђаконовић је и сам много путовао, много трајио проналази, узимао и од пријатеља и непријатеља, сам снимао кријући и јавно, па је тако од своје куће направио архив и музеј одакле, за изложбе или документацију, фотокопирају материјале новосадски, београдски, панчевачки и други музеји и архиви.

— Е, немој, молим те, мно го о мени да пишеш, пиши о овим књигама и документима — каже Ђаконовић. Ја то волим да радим као што други људи воле да раде нешто друго корисно. Нема туничега изузетног. Са једном групом Народног покушавам да прибавим све што је могућно из историје нашега села у посљедњих сто година, ако нађемо и нешто старије — наша радост ће бити још већа. Код старијих људи нашли смо много важних оригиналних документа, а скучујамо их и по другим мјестима.

И кад прегледате укоричене и одвојене рубрике „Политике“, (а има исјечака из предратног времена), „Илустровану политику“ од првог броја — 14. XI 1958. године, све послијератне написе у рубрикама „Да ли знаете?“, „Чуда природе“, помислићете да у тој кући живи човјек који воли да чита само тај један лист — „Политику“, да исјећа, лијепи, украсава ли нијама, објашњава читким потписима и — да је то све. И да је само то — било би достојно поштовања, јер је утрошен велики труд. Али, Стеван Ђаконовић скупља све што је било где написано о Банатском Новом Селу, обрађује и у документацији чува све најзначајније написе се објављене у „Панчевцу“ и „Либертатели“. Он има много вриједних стarih књига, ријетких фотографија, фото копираних и оригиналних докумената од којих неки носе датуме са почетка овог вијека. Овај хроничар скупља старо и ново. Има и старијих предмета — оних војвођанских авана, старијих гребена за вуну, музејских пегли, лампи, а нађу се, чак, и чактари са црногорских ката.

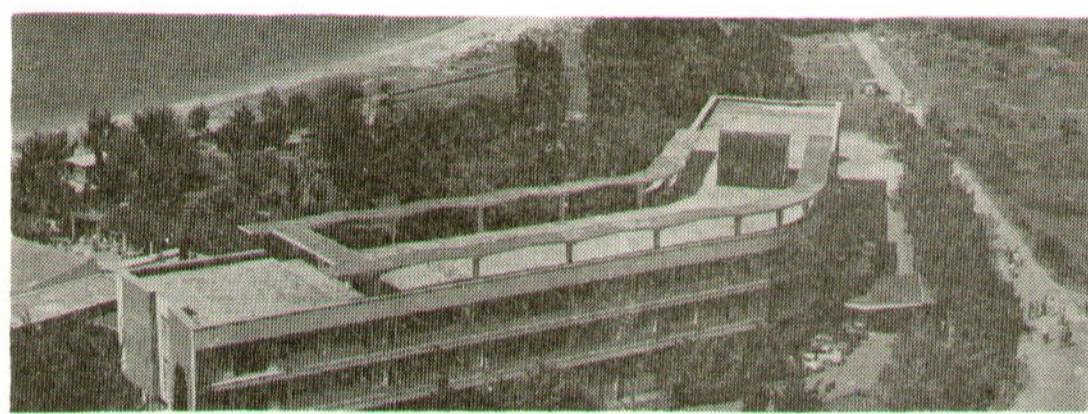
— Ево, ово је све што се о нашем селу писало у „Политици“, „Панчевцу“ и другим листовима... Копије ових 20 фотографија дао сам новосадским и панчевачком музеју... Ово су снимци бо-

раца — Новосељана који су припадали XII војвођанској ударној бригади... Ово је фотокопија „Политике“ од 11. маја 1940. године, број 11471, где је објављен напад Њемачке на Холандију, Белгију и Луксембург одлазак Чернобелена и долазак Черчила... Ово је први откупни документ у нашем селу послан ослобођења — од 9. октобра 1944. године... Чувам га због овог печата на коме пише — Мјесни народно слободилачки одбор Банатско Ново Село... Овде је Јоца Балножан на прослави 1. маја 1942. године...

И тако — никад краја, баш као у правом музеју у коме је сваки предмет вриједан, занимљив, па никад нема доста времена да би се све видјело.

Већ 26 година ради Стеван Ђаконовић као службеник у Пољoprivrednoj задруzi (сада РЈ ПИК-а „Тамиш“). Овај борац Дванаесте војвођанске ударне бригаде, хроничар, заљубљеник и свједочanstvo и ријеткости дошао је из Јубиличких Паштровића, са оног синег жале, „које људи од давнина зову Дробнијем писјеском“, из краја одакле је Кањош Јаконовић пошао да убије Фурлану, иако није био „бољи и виши Паштровић“. Времена људских немама су прошла, и времене Кажиња, који их је побјеђивао, сада се другачије битке воде за добро човјеково и овакве ка кве за добро млађих покољења војује пером Стеван Ђаконовић. За ту храброст, марљивост, за везу између простиности и садашњости, можемо рећи да нам је са Дробног писјеска, заиста, дошао боли и виши Паштровић.

(Љ. Ристановић: „Панчевачи“)

Хотел „Парк“

Година квалитета у радничком туризму

На VIII општинској конференцији Савеза комуниста, одржаној крајем марта ове године, разматрана је актуелна проблематика у развоју туризма. Смјернице и закључци овог значајног склопа недвосмислено говоре да су се проблеми туристичке привреде нашли у жижи активности свих расположивих друштвених снага наше општине. У свим овим активностима и радничка одмаралишта треба да нађу своје место и улогу.

Година 1977. проглашена је Годином квалитета. Сви наши радни људи са овом манифестијом активно се укључују у прославе 40-годишњице доласка друга Титана на чело Савеза комуниста Југославије и 85-годишњице његовог рођења.

Иницијативи радних људи ХТП „Монтенегротуриста“ из Будве да се 1977. прогласи годином квалитета у туризму придржали су се и радници Дома одмора хотел „ПАРК“ из Будве, једног од највећих радничких одмаралишта не само на нашој ривијери, већ и у читавој Југославији. Они покрећу ак-

цију да се ова година проглаши и Годином квалитета и у радничким одмаралиштима на нашем подручју и у Интересној заједници за организацију одмора радника из Београда, која располаже са 14 одмаралишта на мору, у планинама и бањама. Радници хотела „Парк“ позвали су сва одмаралишта са нашег подручја — радичка, омладинска и дјечја — да се активно укључе у ову манифестију, чији је основни задатак побољшање квалитета угоститељских услуга, те да се тиме допринесе општем успјеху предстојеће туристичке сезоне, као и даљем подизању угледа туризма на будванској ривијери и афирмацији радиционалног гостопримства за људи овог краја.

Колектив хотела „Парк“ предложио је да пажња свих радника у нашем одмаралишту буде усмјерена у правцу да својим примером покажу како се треба односити према гостима, а посебно према радницима који су то одмаралишта и који своје одморе проводе на нашем подручју. Дужност сваког радника запошљеног у овом виду туризма је да на сваком кораку указаје госту пуног гостопримства, како би се он осјетио да је стварно добро дошао гост.

Ова одмаралишта треба да се укључе у интензивне припреме за сезону, а оне треба да буду координиране са акцијама које се изводе у нашој општини и у мјесним заједницама. У току ових припрема посебно треба усмјерити пажњу одржавању одмаралишта, њихове опреме, те прилазних саобраћајница, изгледа фасада и околине одмаралишта, заштити кровова, ходника, зидова и подова. Функционисању инсталација, одржавању санитарија, зелених површини, паркова и плажа. Поред тога, неопходно је побољшање асортимане и квалитета услуга треба обогатити боравак радника различним спортивким и рекреационим садржајима, организовати културно-забавни живот, спријечити пребачујућу музику на терасама, организовати школе пливања за најмлађе, као и за одрасле, с обзиром да структуру гостију углавном чине радници, побољшати асортиман хране са више домаћих јела и јеловицами затим организовати у овим одмаралиштима продају разгледница, поштанских марака, штампе и сувенира итд. где је то могуће, организовати услугивање гостију на плажама.

У години квалитета одмаралишта треба да у својим програмима предвиде — побољшање организације рада и пословања, — ангажовање сезонске радне снаге која је

оспособљена за рад у угоститељско-туристичкој дјелатности, организовање курсева и семинара за стаљне и сезонске раднике по разним струкама и занимљима, а ради што бољег оспособљавања за рад, — одржавање састанака ради анализа квалитета рада и нивоа услуга и предузимања мјера за побољ-

„Лична карта“

Од почетка ове године три радничка одмаралишта која су укључена у интересну заједницу за организовање одмора радника из Београда — одмаралиште ЗЕП-а „Парк“, одмаралиште „Будва“ и ПТТ „Петко Миљевић“ из Бечеја — спојена су у једну радну јединицу и послованаје под називом Дом одмора „Будва“. Овим објединавањем жеље се постиже боља организација рада, квалитетнија услуга, рационалније коришћење кадрова и капацитета, уштећа трошкова и постизање бољих економских резултата.

Дом одмора „Будва“ располаже са око 800 лежаја у одмаралиштима хотелског типа и вилама, а закупљају и око 300 лежаја у домаћој радиности, уз организовање исхране у својим објектима. Одмаралишта чиније посложу спортивким теренима за мале спортиве, дјечјим игралиштима, паркинзијма, као и великом и уређеном зеленим површинама и парковима.

Ова радна јединица отворила је 1976. године преко 85.000 ноћења, док је за 1977. годину предвиђено 88.000 ноћења. Одмаралишта ће радити од 1. маја до 15. октобра, а просечно коришћење се планира на 135 дана. Ка пацитети ће бити искоришћени око 73% за тријесећа града у сезони. Планира се да ће се остварити укупан приход око 19.000 динара. Цијена пансиона за раднике креће се од 120 до 145 динара, зависно од објекта, а за трећа лица ове цијене се веће у просјеку за 30 до 40 динара. Цијене ванпансионске потрошње остваре су на прошлогодишњем нивоу.

На крају да нагласимо да дом одмора учествује и финансирајући главне ка националне мреже „Будва“ са око 1.800.000 динара и са 475.000 динара у финансирању секундарне канализације мреже на подручју Мјесне заједнице Будва II, у насељу Подкошљун.

шавље организације рада. — у свим одмаралиштима треба анкетирати госте како би смо могли оцењивати рад и квалитет услуга, а у склону ових анкета уредити да гости бирају најуслужнији дајника по струкама. Неопходно је покренути иницијативу и за организовање такмичења између одмаралишта на нашем подручју под паролом „за бољи квалитет услуге“.

Миливоје Милашевић

Несавјесни возачи

ГОДИНА КВАЛИТЕТА У ТУРИЗМУ, коју смо ових дана проглашали и усвојили на свим нивоима, не обавезује само туристичко-угоститељске раднике, који непосредно контактирају са гостима, пружајући им разноразне услуге, већ и сваког грађанина ове комуне која живи од туризма. Судећи по поступку неког возача из једне од основних организација удруженог рада које се баве угоститељством, рекло би се да година туризма није тако схвачена. Јер, како би дозволио себи да брдо смећа на слици изруги уз сами цетиљски пут, који је од Завале до Пирамиде читав један огромни видиковач гдје се туристи задржавају и уживају у разгледању лепота наше ривијере.

Нажалост, нијесмо у могућности да саопштимо име возача ни регистарски број возила, али можемо тврдити да то није урадио ни један возач Комунално-стамбеног предузећа које се стапа о одржавању чистоће града, већ неког угости-

тељског објекта — хотела или одмаралишта!

УТВРЂЕН ПРОГРАМ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ФЕСТИВАЛА ОЗВИЉНЕ МУЗИКЕ

Смотра свјетске класике

НЕШТО КАСНИЈЕ него ранијих година, Будва и Свети Стефан ће од 3. до 12. јуна бити по шести пут домаћини традиционалне културе не манифестије — југословенском фестивалу „Дани музики“.

Половином прошлог мјесеца, на састанку представника удружења музичких умјетника република и покрајина, који је одржан у Београду, утврђен је програм овогодишњег фестивала. По свему судећи, у њему ће бити доста новина у корист грађана наше ривијере и туриста који у то вријеме буду на њој боравили.

Као и ранијих година на програму ће бити дјела величана свјетске музичке умјетности — Бетовена, Дворжака, Паганинија, Прокофијева, Шостаковича, Бенониција, Шуберта, Моцарта, Дебиција, Шумана, Шопена као и домаћих аутора Готовића, Мокрањца, Доспјића, Бабића, Ра-

• „ДАНИ МУЗИКЕ“ ЋЕ ОВЕ ГОДИНЕ ТРАЈАТИ ДЕСЕТ, УМЈЕСТО СЕДАМ ДАНА, А ВРИЈЕДЕМЕ ЊИХОВОГ ОДРЖАВАЊА ПОМЈЕРЕНО ЈЕ КА ГЛАВНОЈ ТУРИСТИЧКОЈ СЕЗОНИ • И ОВЕ ГОДИНЕ ПОЈАВИЋЕ СЕ ПОЗНАТИ И ЗВОЂАЧИ НАЈБЛИСТАВИЈИХ КЛАСИЧНИХ ДЈЕЛА • РЕПРИЗНИ КОНЦЕРТИ ЗА ОСТАЛА МЈЕСТА ЦРНОГОРСКОГ ПРИМОРЈА

договор да се појављују нови извођачи, а да се не губи у квалитету. Тако ће љетос наступати познати умјетници Ернест Ачкун — виолина, Иван Калцина — гитара, Јасенка Димитријевић — клавир, Олга Милошевић — мецосопран, Бећир Дрнда — флаута, Младен Раукац — клавир, Едвард Адамич — виолончело, Благоја Николовски — тенор, Владимир Марковић — виолиниста, Татјана Шопова — харфа и многи други. Њих ће пратити Сим-

са Светог Стефана...

— Веома је добро што је вријеме одржавања фестивала помјерено ка главној туристичкој сезони и што ће ова смотра трајати нешто дуже него до сада — истиче Милутин Јањевић, вршилац дужности директора Културног центра који је, у сарадњи с Удружењем музичких умјетника Црне Горе, један од организатора ове манифестије. — Тада ће боравити знатно више туриста, него што их има у мају, а то зна

Симфонијски оркестар Радио-телевизије Титоград

дића, Тамићића, Зеновића, Ристића и других. „Вече соната“, „Вече камерне музике“, „Камерно веће“, „Вече југословенске музике“, „Концерт младих умјетника“, „Концерт солиста“, „Вече Моцарта и Бетовена“, „Музика романтичара“ — то су неки од насловова вечерњих програма овог фестивала.

И ове године је поштован

фонијски оркестар Радио-телефизије Титоград, Загребачки дувачки квартет, Сарајевски гудачки квартет, Српски гудачки квартет и ансамбл „Света Софија“ из Скопља.

Извођачки амбијенти остаје непромијењени. Музика ће бити организовани репризи концерти у Херцег-Новом, Котору, Цетињу, Тивту, Бару, Улцињу и још неким мјестима Црне Горе.

С. Г.

чи да ће бити и знатно више публике. Осим тога, учитељи су напори да фестивал пређе границе будванске општине и постане својина становника Црногорског приморја.

Тако ће бити организовани репризи концерти у Херцег-Новом, Котору, Цетињу, Тивту, Бару, Улцињу и још неким мјестима Црне Горе.

С. Г.

Основан фото-кино клуб

Прије двадесетак дана, тачније 4. априла 1977. године, у Будви је одржана оснивачка скупштина Photo-кино клуба. Скупштини су присуствовали, поред представника друштвено-политичких организација из Будве, и предсједника Photo-кино савеза Црне Горе Анђелка Стјепчевића, предсједник Photo-кино савеза „Младост“ Тиват Кико Томићић и секретар ОК ССО Тиват Антон Марковић.

Скупштину је отворио предсједник ОК ССРН Будва Јубо Анђус, који је поздравио присутие, а затим у свом излагању изјавио да је основај Клуб плод заједничких напора и сарадње „Зета-филма“ из Будве и ОК ССО Будва, као и свестране помоћи Photo-кино клуба „Младост“ из Тивта.

На скупштини је изабран за предсједника клуба Радо-

мир Вукићевић, секретар ОК ССО Будва, а за секретара клуба Новак Бабовић.

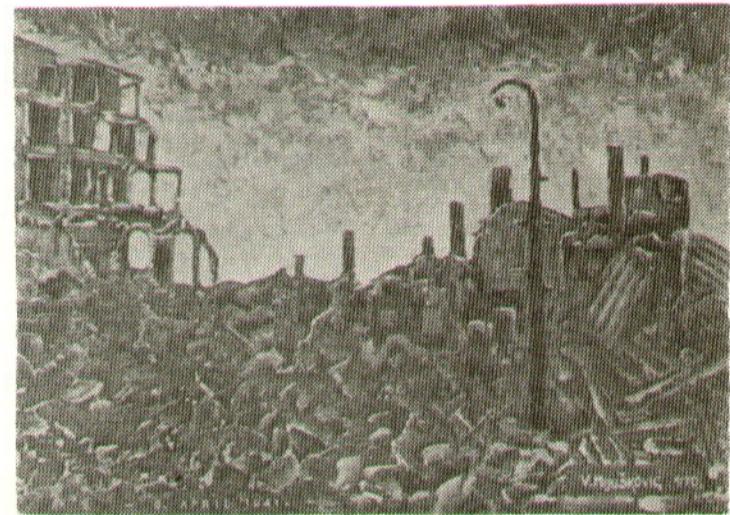
На крају су представници Photo-кино клуба „Младост“ демонстрирали начин рада у Photo-кино клубу.

Драган В. Лижешевић

Пronађене фреске

Приликом радова на адаптацији новог ресторана на бедему Старог града пронађене су фреске у релативно задовољавајућем стању на површини од приближно четири квадратна метра. Претпоставља се да је овде прије великог потresa 1667. године постојала црквица у којој је, послије преласка са Превлаке, боравио зетски митрополит. Приликом реконструкције тврђаве, 1836. године овај дио бедема Аустријанци су порушили.

Екипа стручњака Завода за заштиту споменика културе и стручњаци из Културног центра су се договорили да се овај дио сачува у новоадаптираном простору, јер фреске које су рађене на сувој подлози имају, поред ликовне, документарну вриједност.

В. Мијушковић: „Шести април 1941.“

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ

Борац против мрачњаштва

Националну издају и морални пад владајуће буржоазије у априлском рату 1941. са свим трагичним последицама за југословенске народе и народности и њега самог, сликар Вукота Мијушковић доживио је као отрежњавајуће историјско искуство и повод за узлажење у друштвеној појави и њиховим узроке. У тим тражењима постали су му блиски ставови комуниста. Сврстао се од првих дана у редове бораца за слободу и већ 1941. године постао члан Комunistичке партије Југославије. То је определило читав даљи животни пут овог свјесног антифашистичког борца, човека и умјетника.

На својим сликама које, узгред речено, сам и опрема, он раскошним разигравним, такорећи еруптивним бојама даје израза свом по-кличу против мрака и фашизма.

• **Ни један умјетник** — било је прво наше питање — није као Ви приказао тако аутентично стање концентрационих логора. Како то објашњавате?

— Ја сам од априла 1941. до априла 1945. године провео у логорима Њемачке и Польске. Све што је у Њемачкој било напредно и против фашизма најбоље је место у тим злогласним мучилиштима. Ми Југословени смо и тамо показивали дух несамољдовности. Ту се нијесу нашли само гладни, тучени и духовно сломљени, већ су ту били и они који су се знали и организовати и успоставити се у неравноправну борбу. Једино је то могла Комунистичка партија Југославије. Наша партијска организација почела је функционисати већ 1941. године. Под окриљем Партије и друга Тита водили су борбу за праведније друштво... Ја сам све то дубоко преживљавао, водио дневник и када сам стигао у домовину, бацио сам се на посао.

• **Објасните нам шта је на Вашим сликама?**

— Ја не сликајам изгледије другове, крематоријуме, убијање и батинања. Говорим о једном моралу, о идејама и идеалима револуције, која се водила у жицама концентрационих логора, а која је служила као пример другим логорашима, исто као што је наша борба служила за пример другим логорашима.

• **Имали сте до сада 23 самосталне и преко 30 колективних изложби и сркни пут ваше слике изазвале су пажњу свих гледалаца, а највише бивших логораша. Реците нам нешто о том.**

— Водим увијек књигу утицаја — сабирајем о свом сликарству мишљења лица разних узраста и степена образовања. Посебно су ми значајна мишљења омладине, радника и превивљених логораша. Приликом излагања у Љубљани, поводом 30-годишњице устанка народа Словеније, студент Ворис Чрнje је написао: „Ми млађи треба да се сусрећемо са оваквим сликама — окупментима, које говоре шта су наши борци доживљавали и у логорима смрти“. Зато молимо аутора да дође у наше гимназије, на универзитет, у омладинске домове и фабрике да их види што већи број људи и да се упознају са историјом која је стварана иза бодљикавих јединица... На Шестом конгресу историчара у Будви, октобра 1973. године, проф. Ристо Петровић, између осталих, је написао: „Историја објашњава минула времена, слике са ове изложбе су као свједочанство минула догађаја, који су својом стражом потресли свијет, изазивaju буре у души и спонзорију оплемену за човјекову будућност.“

• **На која све значајна мјеста се налазе пашаја дјела?**

— Сада не бих могао то да вам кажем, али знам да ми се неке слике налазе у галерији бившег логора Бухенвальда, као поклон СУВНОР Југославије, то је рад „Логор у ноћи“, „Какви смо били“ је написао: „Ми је био у Музеју НОВ у Цетињу, „Ода кломпи“ у Музеју Револуције у Љубљани, „1941—45“ налази се у кабинету Предсједника СУВНОР-а Југославије, „Мамуља у ватри и револуцији“ налази се у згради ОУН у Женеви.

• **На програму Фестивала краткометражног и документарног филма, који се одржава ових дана у Београду, приказан је филм у режији Никшића Јовићевића „Да се више не понови“ инспирисан нашим ликовним дјелима. Шта, у ствари, значи тај филм?**

— Моја XX самостална изложба у Београду, која је била у Музеју револуције народа и народности Југославије под називом „Да се не заборави“, изазвала је велико интересовање, па, природно, и већи број ликовних и културних радника, а међу њима и познатог синесије Ратка Буровића, који је написао сценариј за овај филм.

Југословенска народна армија издала је и брошуре, односно приручник за морално-политичко васпитање наше армије, уважавајући моје стваралаштво. Било је још неких акција, које су биле инспирисане мојом изложбом. Студије Титоград и ФРЗ Србије снимили су филм чији је наслов и порука „Да се више не понови“.

Станко Паповић

Милан Н. Митровић

РОДЕН ЈЕ 1924. ГОДИНЕ У ЧЕЛОВРДУ КОД СВЕТОГ СТЕФАНА. ЗЕМЉОРАДНИК.

ПОШТО ЈЕ ЗАВРШИС основну школу, помагао је родитељима у обрађивању имања, а 1939. године запослио се у Милошеву као радник. До рата је израстао у напредног омладинца, спремног да извршиша све задатке које му поставе Партија и СКОЈ.

Послије окупације земље помаже члановима Партије и СКОЈ-а у прикупљању оружја. Непосредно пред устанак, почетком јула 1941, примљен је у СКОЈ. У тринаестојулском устанку учествује у борбеним акцијама. За вријеме осеке устанка и до краја 1941. године прикрива се од окупатора, одржава везу с илегалцима и као скројевац организовано ради за НОП. Почетком јануара 1942. године ступио је у Паштровску чету Примorskог батаљона „Стеван Штиљановић“

Средином априла одлази, у саставу Паштровске чете, у унутрашњост Црне Горе и учествује у борбама против Италијана и четника. Половином јуна 1942. на дан њеног формирања, постаје борац Четврте пролетерске (црногорске) бригаде. Као борац Треће четве Другог батаљона храбро учествује у многим њеним тешким борбама (Бугојно, Купрес, Ливно, Вилића гувно, Неретва, Сутјеска). Погинуо је јуна 1943. године у борби против Његовога маца на Сутјесци.

СУСРЕТ У ОФАНЗИВИ

(Одломак)

НАСТУПИЛА је непријатељска офанзива. Данило се тринаестогодишњак Мишо, са много бораца и становништва из збјега, повлачи у колони испред непријатеља. Гладни су и жељни. Воде нигде нема, а од кула би је било у овом пустом и голом камењару.

Од глади, од „гладне жеђи“, неспавања и дугог марша, он је толико исцрпљен, да се не може препознати. Преко плавине и гудура, путевима и беспуњем, Мишо се тешко креће, на измаку је сна

ге. У већим војничким ципелама, за три-четири броја већим од његовог, једва подиже ноге, тетура се и посрђе. Све му је тешко: и пушка, и глава, и ноге. Колико дана није јео, није уопште видио хљеба! Па и сам не зна шта га више мучи: глад, жеђ, неспавање или овај проклети марш.

Ипак, он би најрадије пio воде. Толико је жедан да му се стално причињава како је извор хладне воде ту, негде близу, у једној од тих врлети. А кад се увјери да извора нема, њему се, од тог сазнања, заврти у глави, свега га обузме нека врућина, а уста беспомоћно покушавају да прогутају пљувачку, које већ дugo нема. Грло му је суво и храпаво, једва може да говори, и све мисли су му усредређене на воду.

Ходајући полако, као у полуслуну, причини му се Бистрица, у којој се, није то било давно, с друговима Фићом, Милијом, Ристом и другима, купао и пио до изнемогlostи њену, као сузу чисту и хладну воду. И за тренутак помисли, за тренутак је јави жеља, да је сад на Бистрици. Ох, колико би он само пio воде, чини му се да би му и цијела та ријека била мало да утоли страшну жеђ. Као некад, кад је то чинио само да се освежи, он би сада, исто тако, дубоко загазио у ријеку, препливао на другу обалу, тамо где мало ко долази, и ту, испод оних, маховином зараслих стијена, где Бистрица уз хуку тече, ту би се Мишо напио воде, ту би он живот повратио...

И тек што колона стане и Мишо мало предахне, чује се тихо, оно што је већ хиљаду пута чуо у овом маршу:

— Колона, покрет!

Ове му ријечи, гладном и жедном, неиспаваном и уморном, тешко падају. Кад би само који сат одморио, мало воде попио, нешто појео, њему би се снага вратила, било би му то, као да би мајку видио, и оца, Љуба, за кога ништа не зна, од како су га Њемци интернирали, као кад би се загрлио с сестрама, ижљубио с браћом...

Кад би само мало воде...

На путу за Лазину, једне тмурне ноћи, Мишов позадински батаљон сустиче дуга колона партизана и бjeđega. Мрак је и прст се пред оком не види. Борци се по гласу препознају. Стаза је уска, каменита и готово не-проходна. Колоне су се измијешале, гласније се говори него иначе, маршује се у истом правцу.

У тој гужви, где се гласно дозивају, Мишо препознаде глас свога друга Данила, са којим се играо, учио и с којим је, скоро истовремено, отишао у партизане. Обрадова се и почео тамо одакле је долазио толико му познати глас. Кад је дошао близу, зову:

— Данило?

Овај се одазва и, такође, препозна вши глас, упита:

— Јеси ли ти то Мишо?

Пришли су један другом. Од мрака, од помрачине, нијесу могли да се виде, али су се загрлили и тапшали по раменима, дуго тресли један другом руком, као прави другови, као рођена браћа — топло, искрено и пријатељски, како то чине ратни другови, пролетери. Па они, заиста, и јесу другови, браћа и ратни другови. Друговали су заједно, борили се у пролетерској бригади и, ево их, опет, заједно, у ноћи, у офанзиви, у јединици, у планини, на ускотој стази, која живот значи, која живот треба да промијени.

— Жив си?

— Жив, али нећу дуго, ако немаш мало воде да ми даш — одговори Данило.

— Каква вода, Данило, не помињи ми је!

Данило узе Миша испод руке и гурајући се корак-два кроз колону, зовући оца Марка.

— Тата, знаш ли ко је са мном? Мишо, Јубов син, из Поткраја.

Марко пригрли Миша и упита:

— Је ли ти тешко, како издржаваш?

Стари, искусни борац, те ноћи, у току марша, храбрио је Данила и Мишо:

— Биће боље, само треба још мало да издржите.

Ишли су тако, кроз ноћ, сатима без предаха. Неочекивано, негде пред зору, пренесе се преко „везе“:

— Колона стој, колона стој!

Чика Марко искористи предах да запуши. Замотао је дуван и почeo да облизује папир. Али, никако му није ишло, јер је језик био скоро сув. И он је жедан, само то не казује, ником се не жали.

— Мишо, ево ти цигарета, па је оближи, ако будеш могао, ја не могу — рече он.

Мишо је неколико пута покушавао да оближе цигарету. Кренуо би врхом језика преко папира увијене цигарете, али сваки пут узалуд. И ње му је језик био без имало влаге.

Мишо приђе Данилу и пружи му цигарету:

— Ево, покушај, можда ћеш успети.

Данило се доста мучио, и најзад му поће за руком да цигарету ипак прилијепи.

Као сваки страсни пушач Марко се обрадова, похвали сина и запали цигарету. **Милован ПАЈКОВИЋ**

Буро Н. Медин

РОДЕН ЈЕ 1912. ГОДИНЕ У ПЕТРОВЦУ. ЗАВРШИО је основну школу. Земљорадник

ПОТИЧЕ ИЗ СИРОМАШНЕ сељачке породице. Живећи и радећи у средини у којој је КПЈ имала велики утицај, врло млад се опредијелио за револуционарни покрет. Судјелује у акцијама које организују и предводе комунисти, због чега је од тадашњих власти хапшен и затваран.

Послије капитулације бивше Југославије, која га је затекла у Мостару, долази у Петровац са свом ратном опремом и укључује се у рад на припремама за устанак. У тринаестојулском устанку учествује у борбеним акцијама у петровачком крају, а послије сплашићавања устаника остаје у илегалству, одлучан да се бори где потребе захтијевају и где се нареди. Почетком јануара 1942. ступио је у Паштровску чету Примorskог батаљона, учествује у борбама против четника на подручју Колашина, а затим, априла и маја, у борбама против четника и Италијана у сјеверозападним дјеловима Црне Горе.

Половином јуна 1942. ступа у редове Четврте пролетерске (црногорске) бригаде, у Трећу чету Другог батаљона и учествује као борац и командир вода у свим борбама које је његов Батаљон водио. У Бригади је уживао углед дисциплинованог, пожртвованог и одважног бораца и старјенице. Члан КПЈ постао је октобра 1942. Погинуо је на Сутјесци почетком јуна 1943. године.

Будва

Љетопис о љепотици мора

Најљепши је прочути се по љепоти. Као медитеранско урбano насеље, ово место, Будвом зва но, рачуна се да је старо око 2500 година. Толико траје и интересовање за овај крај, толико траје и љетопис о љепоти мора крај ових обала.

Ни славни трагичар Софокле није хтио да до краја трагичном учини судбину оних својих јучака које је смјестио у овај „град Илирије“. У то, дакле, легендарно доба, ни божовима овај крај није био далеко од срца, па су тијела Кафда и жене му Хариони сахране на у Илирији, у мјесту где је Кадмо („на захтјеу Илира“) основао град Бута (Будва). А кад се Кадмо женио Харионијом, Афродитином кћерком, то је била „прва свадба једног смртника којој су присуствовали богови са Олимпа“.

Хтјело се тој Еудви још у давној прошлости да је посјете нека божанска бића, долазећи на волујској запрези, и да законаче у том предјелу изузетне љепоте.

Зато се и сликар и пјеснику уздах отме и наставу слике (Петар Лубарда, Мило Милуновић, Марко Челебановић, Милош Вушиковић, Вуко Радовић, Александар Прајић) и пјесме (Милан Деџића, Душан Косић, Владимира Назор, Миодраг Павловић, Александар Ивановић), као и разни записи. За Јовану Цвијића то је „једно од најљепших приморја, са интимним и скривеним лукчим затонима, са чистим птијеском, и шљунком, са бујном вегетацијом — сунчан крај“. Стефан Митров Љубишић: „Збиља би рекао да се овдје природа играла, кад је своје чудесно дјело на махове ства ради“. Александру Ивановићу се учинило — „у бљеску сјјетности и простора, бијели се у сунцу Будва: с платине као да се снijега грудва скотрљала до самог мора“. И све тако, у стилу див љења, говори се о Будви и овим мјестима око ње као о драгуљима, бисерима, љепотици.

Подсјетимо да је и на једном међународном такмичењу у Паризу 1935. године, у конкуренцији најљепших природних плажа на Медитерану, плажа у Бечичима добила Grand prix.

Та игра природе од Јаза до Буљарице (ту су још Могрен, Словенска плажа, Бечичи, Свети Стефан, Петровац, Лучице) бистрина мора,

познати црногорски новинар **Бошко Пушонић** поред репортажа пише поезију и кратке приче. До сад је објавио четири књиге пјесама, а „Црна Гора изблиза“ му је прва књига репортера. У њој доминантно место имају мотиви природе и прошлости овог поднебља и — навешћемо извод из приказа Душана Костића — сви Пушонићеви записи у овој књизи „нешто корисно и добро и паметно кажу, нешто нам откривају, ново, доста откопају из прошлости — тако прелазе оквире краткотрајног и за дан-два новинарски, пролазног већ, ево се види, издражали су пробу времена: читају се и читаће се са великим занимањем...“

Преносимо из књиге репортажу „Љетопис о љепоти мора“.

зрака и неба на тих 17 плаја — непрекидно привлачи човјека.

Да ли се онда чудити што је Будва најпосјећеније место у Црној Гори, што је прошле године имала 216.000 десет година раније имало је 58.000 гостију, пре 20 година између пет и шест хиљада, а прије 40 година свега 2.200 туриста годишње. Сама општина Будва данас има свега око 7000 становници и град 3.500. Национални доходак у 1973. години износио је 1600 долара (званично по глави становника, у прошлјој години се процењује да је могао бити око 2000 долара, што је граница која се предвиђа као просјек у земљи тек кроз десет година).

Откад постоји Будва, о њу су се отимали или је међусобно дјелили Илири, Грци, Римљани, Словени, Млечани, Турци, Аустријанци, Французи, Галијани. Чак и Римско царство кад се дијелило на источно и западно (395 године) граница је ишла посред Будве. Потресали је земљотреси, палили гусари, пустошили Арабљани, робили Авари. Логоровање „под Будвом“ грофа Рајмонда од Тузле и његових копљаника у доба хрсташких похода на исток памти се једино по то ме што су „крсташи“ сахрањивани на острву Св. Никола. Воравак цара Душана у овом крају помиње се и по

томе што је, паводно, он ли чио редиговао Статут града Будве, док се за боравак Саве Немањића и Стефана Првовенчаног везује градња манастира. Тешко је наћи сличан примјер места у коме се за тако кратко vrijeme промијенило толико владара као овдје на крају 18. и почетку 19. вијека: Млечићи, Црногорци, Аустрија, Русија, Француска. Али, тешко ће застари ратни гравори и пустош коју су за собом Италијани оставили посљедњег рата на Брајићи ма изнад Будве.

Ни овом приликом не треба сметнути с ума да је један Петровац постао прва црвена општина на Јадрану 1920, кад су комунисти побиједили на изборима. Из будванске општине је у НОВ пало 250 бораца, а око 500 родољуба прошло кроз логоре и затворе. Одавде су и четири народна хероја.

Прави процват читав овај регион доживио је развојем туризма, највише током посљедње деценије. Зато Будвани, славећи три деценије у слободи, с правом истичу: „Ово је тридесет најбогатијих година у историји Будве“. Овдје се остварује готово једна трећина укупног туристичког промета у Црној Гори. Свако село у Општини има струју, у свако се може доћи колима. У луксузним хотелима данас има преко 6.000 кревета, а у радничким одмаралиштима преко 7000.

То је Будва данас. О својој сјутрашњици она може да каже: имам места за 60.000 купача, одједанпут и са довољно простора, имам места за 45.000 кревета, из међу осталог на Јазу 5.500 — Бечићима 7000, Будви 9000, Буљарци 12.000 кревета. До 1990. године предвиђам да у Општини живи око 35.000 становника од чега готово половине треба да ради у туризму и угоститељству.

Будва — то је очувани стари град, цио законом заштићен, али и насеља развучена обalom поред плажа. То је најљепши пејзаж на Јадрану, а треба га гледати са Брајића. Будва — то је циљ многих путовања, то је љетовање и сјећање на сунце и море. То је у вијеку технике трагање за чистим морем, ваздухом и небом. Љетопис о драјвима мора које, као да се овдје и само купа у својој нагости, сањајући сан сопствени — о љепоти.

Бошко Пушонић

Култура рада

НАШЕ САМОУПРАВНО СОЦИЈАЛИСТИЧКО ДРУШТВО развија се према најхуманијем циљу: изградњи асоцијације слободних производија. Оно према том циљу иде сталном хуманизацијом друштвених односа и услова у којима живе и раде радни људи. Налазимо се у очој фази друштвеног развоја када хуманизација друштвених односа, као централни проблем социјализма, захтијева сталан напор и прогресиван ангажман друштвог стваралаштва, јер је она саставни дио и једна од битних претпоставки самоуправне демократије.

Људски рад и друштвени односи у нашим самоуправним условима дошли су до оне развојне фазе у којој се не поставља само и првенствено питање његове економске успјешности већ и хуманистичког садржаја и значаја. Дошли смо дотле да је дијалектичко јединство социјалистичке и научно-технолошке револуције онај, најзад пронађени, историјски пут којим дефинитивно започиње укидање подјеле рада на мануелни и физички.

Марксистички хуманизам је у нас класно заснован, јер изражава интересе радничке класе и радних људи. Борбен је и конкретан у својим манифестијама и долази до изражавају у нашем социјалистичком моралу који се ствара и развија у нашој свакодневној револуционарној пракси.

Хуманизам и култура рада су узајаман процес и њихово је пројимање неминовност. То је и разумљиво будући да концепт самоуправног социјализма пружа све претпоставке за испјешно остваривање симбола свих области друштвеног рада и људског стваралаштва. А култура узета у интегралном виду представља основну претпоставку социјалистичког друштвеног развоја. Почесто се, и то с правом, смишао социјализам поистовећује са основним значењима и суштином културе. Само самоуправљање, као друштвени однос, омогућује и постизају јединствен и сложен процес индивидуализације личности и друштва у коме изузетног улогу има култура уопште и посебно култура рада, која, истовремено, омогућује и универзалност личности. Веома је ургентна потреба сталног развијања културе рада у нашем друштву. Техника, технологија и наука доприносе да човјек ради у бољим условима, а самоуправни социјалистички односи стављају човјека у центру друштвене вриједности. Рад у нашим условима све више постаје радосна креација, без принуде, испуњен иницијативом и стваралачким импулсима.

Рад је у суштини креативна дјелатност, упркос чињеници да је у историјском развоју класних друштава, у условима отуђења, ова страна и карактеристика рада била потискивана. Људски, ослобађајући рад представља једну од основних вриједности и културно-хуманистичких преокупација. А једна социјална снага, која је у стању да изврши ослобођење рада и да му врати пуну креативност, да га учини садржајно културним, јесте организована и развијена радничка класа, каква је наша. Она је својом свеукупном акцијом у систему самоуправљања створила основне предуслове за превазилажење облика историјски диференцираног рада.

Поставља се сада питање: шта је заправо култура рада?

Под тим појмом, у најширем смислу ријечи, подразумјева се отворен процес међусобног прожимања и јединства креативности и цјеловитости људског рада. Она као таква садржи и сједињује најепоханљија и најпрогресивнија остварења људског духа у форми примијењене науке и културе у индустријској технологији, уметничком обликовању предмета, културе међусобних односа и радних навика, као и самоуправне — политичке културе, коју пројими узајамна одговорност и солидарност радних људи у свим сферама друштвеног живота.

Тамо где из било којих разлога затажи култура рада не може бити ни химанизма. Ради ли човјек и слабим технолошким условима и где је хигијена лоша, његови напори морају бити много већи и слови за исмиривање и оболијевање знатно већи. У таквим условима и сам рад не представља креацију, нити радост која долazi као посљедица видљивих резултата рада и успјеха. Ако постоје лоше радне навike и слава дисциплина, долази до тога да ледан број радника носи бреме оних који воле да ленствавују и живе од резултата напора других. То је својеврсно искоришћавање и дрска експлоатација сарадника, што је и некултурно и нехимично, против чега се треба енергично борити. Социјализам ниги хоће нити смије да плаћа нерад. Нажалост, таквих појава има још увијек међу нама, а најгоре је што и такви изживјаву понечију благонаклоност због разноразних веза и везица (рођак, пријатељ, мио друг, заслужан човјек у прошлости, из добре куће, кућић и оцаковић и сл.).

Одређбе Закона о удруженом раду у потпуности афирмишу стваралачки рад, а жигуши нерад и ленствовање. Ипак, искуство покazuје да се још увијек дијелимо на one који раде и на one који се само праве да раде и који се претварају да се замарају, као и на one који немају шта да раде и сметају правим радничима (они доста причају и интригирају из углова, бацају своје отровне стрижеле и кваре око што прави радници ураде).

Морамо бити начисто да се нерад скупо и вишеструко плаћа: он поткресује крила и спутава кораке самоуправљања. На нераду, као чудо, ижђика сваки коров. На том отровним израслинама рађају се групаствто и интрига, подвале и понекад криминогене радње.

Друштвени живот, као „коначни судија“, развија многе илузije, исправља грешке, чупа коров друштвених из своје средине. Са настајањем новог, пред снагом хуманистичке револуције повлачи се старо, заостало, назадно, учмalo. (Кржљави коров сажне испод бујног младог стабла које граби сунчеве зраке и земљине сокове да би све снажније ширило своје многобројне гране).

СИНДИКАЛНА ЛИСТА

На основу тачке 36. Друштвеног договора о стицању и распоређивању дохотка и расподјели средстава за личне дохотке у Социјалистичкој Републици Црној Гори („Сл. лист СРЦГ”, број 41/76), Општинско вијеће Савеза синдиката Будве, на сједници од 8. априла 1977. године, усвојило је

ЗАЈЕДНИЧКУ ЛИСТУ ЛИЧНИХ ПРИМАЊА НА ТЕРЕТ МАТЕРИЈАЛНИХ ТРОШКОВА И ИСПЛАТА ИЗ СРЕДСТАВА ЗА ЛИЧНЕ ДОХОТКЕ И ЗАЈЕДНИЧКУ ПОТРОШЊУ ЗА 1977. Г.

I ЛИЧНИ ДОХОДИ И ЊИХОВО УСКЛАЂИВАЊЕ

1. Лични доходи радника — приправника

Раднику — приправнику припада мјесечна аконтација личног дохотка обрачуната у односу на просјечни нето лични доходак у привреди Републике остварен у претходној години или просјечни лични доходак организације у којој се приправник обучава.

Приправнику са:

- Средњом стручном спремом — највише 75%.
- ВШС — највише 90%.
- ВСС — највише 110%.

Износ аконтације личних дохадака радника — приправника зависи од резултата рада, уважавајући дате оквире.

II ИСПЛАТЕ КОЈЕ ТЕРЕТЕ ЛИЧНЕ ДОХОТКЕ

1. Прековремени рад

За прековремени рад раднику се увећава лични доходак од 25% до 50% остварене аконтације личног дохотка

2. Ноћни рад

За рад ноћу (у времену од 22 до 05 часова наредног дана, односно до 6 часова ујутро ако се то поклапа са ноћном смјеном рада) раднику се увећава лични доходак најмање за 25% остварене аконтације личног дохотка.

3. Рад у дане недјељног одмора

За рад у дане недјељног одмора раднику се увећава лични доходак од 25% до 50% остварене аконтације личног дохотка. Ово увећање припада и ученицима у привреди, као и студентима и ученицима на пракси.

За дане недјељног одмора сматрају се дани одређени као такви прерасподјелом рада за сваког радника посебно.

4. Рад у дане празника

За рад у дане савезног и републичког празника раднику, поред заједнички одређене накнаде, припада и аконтација личног дохотка увећана за 50% остварене аконтације личног дохотка за редовно радно вријеме. Овао када увећан лични доходак припада ученицима у привреди, студентима и ученицима на пракси.

5. Накнада личних дохадака за вријеме боловања

Накнада личног дохотка за вријеме боловања до 30 дана одређује се најмање у висини од 70% од основа за накнаду, с тим да не може бити нижа од износа зајамченог личног дохотка.

Висина накнаде износи 100% од основа за надокнаду:

- за вријеме привремене спријечености за рад проузроковане несрћем на послу или оболењима од професионалних болести,
- за вријеме болничког лијечења,
- за вријеме одсуства због трудноће и порођаја,
- за вријеме лијечења од заразних болести.

Самоуправним споразумом ће се утврдити обавеза да се врши посјета сваког радника који је на боловању са циљем да му се пружи одговарајућа помоћ.

III ПРИМАЊА И ИЗДАЦИ КОЈИ СЕ ОБРАЧУНАВАЈУ У ТРОШКОВЕ ПОСЛОВАЊА

1. Дневнице за службена путовања у земљи

Дневнице за службена путовања у земљи могу износити највише 12% просјечног личног дохотка оствареног у привреди Републике у претходној години. Ако се признају трошкови преноћишта, дневнице се умањују за 40%.

За вријеме проведено на службеном путу у трајању од 8 до 12 сати исплаћује се највише до 50% износа одређеног ставом 1.

Износ дневнице је исти за све раднике у ООУР, односно радној заједници, без обзира на квалификацију и радно место.

2. Дневнице за службена путовања у иностранству

Износ дневнице одређује се на начин и највише до висине утврђене за раднике републичких органа управе.

3. Накнада трошкова за употребу сопственог аутомобила пословне сврхе

Накнада трошкова коришћења сопственог аутомобила у пословне сврхе може се исплаћивати највише до 25% цијене бензина на 1 пређени километар.

Ова накнада се не може исплаћивати у паушалном износу.

4. Теренски додатак

Теренски додатак утврђује се за један дан и може се исплаћивати највише до 50% износа дневнице за службена путовања у земљи.

Теренски додатак је под истим условима једнак за све раднике, без обзира на квалификацију коју радник има.

Теренски додатак припада и ученицима у привреди, приправницима, као и студентима и ученицима на пракси.

Дневнице и теренски додатак међусобно се искључују.

5. Накнада за одвојени живот

Услови и висина накнаде за одвојени живот утврђују се самоуправним споразумом.

Накнада за одвојени живот и теренски додатак међусобно се искључују.

6. Накнада трошкова превоза на посао и с послом

Раднику, као и студенту и ученику на пракси, могу се надокнадити трошкови превоза на посао и с послом највише до висине цијене превоза средстава јавног саобраћаја.

7. Накнада селидбених трошкова

Селидбени трошкови надокнадују се у висини остварених трошкова, према приложеним рачунима, или комисијским утврђеним трошковима.

IV ОСТАЛЕ ИСПЛАТЕ ИЗ ДОХОТКА

1. Регрес за исхрану у току рада

Учење регреса у цијени исхране у току рада може да износи највише до 10% од просјечног личног дохотка оствареног у привреди Републике у претходној години. У овај износ нијесу урачунати издаци за појачану исхрану.

Регрес за исхрану не може се исплаћивати у готовом. Важење регреса за исхрану у облику врједносних бонова мора бити ограничено на текући мјесец.

Регрес за исхрану припада и ученицима у привреди, студентима и ученицима на пракси.

2. Исплате по уговорима о дјелу

Приликом усвајања периодичних обрачуна и завршних рачуна, радији поименично разматрају исплате зарада по уговору о дјелу и оцјењују њихову оправданост.

О висини и намјени исплате за рад по уговору о дјелу радна организација, у којој је рад извршен, обавјештава радну организацију у којој је радник, који је исплату примио, редовно запослен.

3. Награде ученицима и студентима на практичном раду

Награде за практичан рад ученицима у привреди (мјесечно) износе најмање:

- у првој години школовања — 20%,
- у другој години школовања — 25%.

У трећој години школовања — 30% од просјечног личног дохотка оствареног у привреди Републике у претходној години.

Награде се увећавају ученицима на практичном раду у зависности од постигнутих резултата рада.

Награде ученицима на практичном раду и стипендије међусобно се не искључују.

V ПРИМАЊА, ОДНОСНО ИЗДАЦИ ИЗ ФОНДА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОТРОШЊЕ

1. Формирање друштвено-договореног дијела фонда заједничке потрошње

Учесници самоуправног споразума могу да формирају средства заједничке потрошње тако да она по раднику не премашују висину просјечног мјесечног личног дохотка оствареног у привреди Републике у претходној години.

У овако формирана средства нису урачуната намјенска средства за:

- стамбену изградњу,
- изградњу домаћинства за одмор и рекреацију и њихово одржавање,
- друштвену исхрану,
- превентивно-здравствено осигурање,
- отпремнину,
- дјечју заштиту,
- хуманитарне организације,
- помоћ породици радника који је умро од посљедица несреће на раду,
- регрес за годишњи одмор ученика у привреди (ученика школа за КВ раднике).

Ова средства формирају се до износа одређеног у ставу првом и користе зависно од оствареног дохотка основне организације удруженог рада.

2. Регрес за годишњи одмор

Средства за накнаду трошкова редовног годишњег одмора по раднику износе највише до 60% просјечног личног дохотка оствареног у привреди Републике у претходној години.

Расподјела средстава из претходног става на појединце врши се на основу унапријед утврђених мјерила, узимајући при томе у обзир нарочито социјални и здравствени положај радника, услове рада и сл.

На регрес за годишњи одмор има право сваки радник који је остварио право на пуни годишњи одмор, односно који ће то право остварити до краја календарске године.

У регрес је урачунато и регресирање пансиона у одмаралишту.

Регрес за годишњи одмор припада и ученицима у привреди.

Дио средстава намијењених за регресирање годишњих одмора може се удржавањем средстава на основу самоуправних споразума, закључених на нивоу општине или између више општина, употребије за:

- организовано коришћење годишњих одмора и рекреацију радника,
- изградњу радничких одмаралишта.

3. Самоуправним споразумима регулишу се солидарне помоћи и то:

- а) породици радника који је умро од посљедица несреће на раду у висини погребних трошкова, према рачуну надлежне организације,
- б) поводом смрти радника или смрти у ујоју породици радника,
- в) у случају дуже и теже болести радника,
- г) једнократна помоћ у случају елементарних непогода или пожара који су погодили радника и његову породицу,
- д) једнократна годишња награда пензионисаним радницима,
- ђ) једнократна помоћ код настанка тежег инвалидитета код радника.

Предлог за ове солидарне помоћи, осим под тачком „а“, утврђује основна организација синдиката и исплаћује се на терет средстава из става 1. тачке 17.

4. Отпремнина

Отпремнина приликом полaska у пензију износи најмање један, а највише три просјечна лична дохотка, остварена у привреди Републике у претходној години, ако законом није другачије одређено.

Исти износ припада породици у случају смрти радника.

Ученици самоуправног споразума одређују критеријуме за коришћење отпремнине.

5. Награде поводом радних јубилеја

Учесници у самоуправним споразумима могу утврдити додјелу награде за радне јубилеје.

У погледу коришћења одредби о наградама за радни јубилеј може се узети у обзир и радник који је већ прекорачио један од таквих јубилеја. У том случају може се исплаћивати награда само за један радни јубилеј. Која дужина радног стажа се узима у обзир код одређивања радног јубилеја и конкретну висину награде за поједине радне јубилеје одређује учесник својим општим актом.

ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ САВЕЗА СИНДИКАТА БУДВА

У ОУР „АВАЛА“ — БЕЧИЋИ

Без мртве сезоне

РАДНИЦИ КОЛЕКТИВА ОУР „АВАЛА“ — БЕЧИЋИ готово цијelu зиму провели су на раду у кругу хотелског комплекса. У току такозване мртве сезоне они су непрекидно радили на уређивању објекта и изградњи спорских терена, чиме ће се значито побољшати туристичка понуда и садржај боравка гостију.

Бројне анкете организоване протеклих година показале су да овом хотелском комплексу капацитета 2500 кревета, који је смештен на најљепшој плажи на Јадрану, још увијек много тога недостаје да би се гост у њему удобно осјећао и одморио. То се прије свега односи на спортске објekte, терасе за културно-забавни живот, барове, продавнице сувенира, ресторане са националним специјалитетима, продавнице мјешовите робе и, нарочито, туристичке опреме. На само једну терасу од 400 сједишта упућени су сви гости хотелског комплекса и не само њих 2500, већ и они из домаће радиности и Ауто-кампа „Аvala“. Осим тога што је тијесна, због чега је на њој немогуће пружити квалитетну услугу, тераса својим положајем доминира над осталим објектима, па музика узнемира госте који би хтјели да се ноћу одмарaju.

У разрјешавању ових питања радни људи су одлучили да самодоприносом постигну све што је у њиховој мани. То су потврдили и прошле зиме када су добровољним радом и властитим снагама изградили три спортска објекта који ће бити отворе-

ни почетком априла. Укупна вриједност радова цијени се на око два miliona динара. Планом се предвиђа изградња три специјализована ресторана — рибљег, експрес и мљечног, затим простране терасе за извођење културно-забавног програма и продавнице комплетне туристичке robe.

— Сви ови објекти могу се укомупоновати у већ постојеће, а да се не наруши архитектонски амбијент хотелског комплекса — рекао нам је др Ратко Вукчевић, директор ОУР „Аvala“ — Бечићи. — Грађевински дио је већ 50% готов, а израђени су пројекти и документација. Вјероватно бисмо на овим о-

бјектима и до сада нешто урадили, али скоро пола године чекамо на сагласност надлежних урбаниста.

Колектив ОУР „Аvala“ — Бечићи спреман је на самодрицање да би се побољшао ниво услуга и повећала рентабилност пословања. Одлучено је да крајем сезоне пошаљу изјавстван број радника на курсеве за молерско-фарбарске и остале запатске послове, како би убудуће избегли плаћање тих услуга. Иначе, годину квалитета они не скватају као акцију „кратког даха“, већ као базу од које треба наставити и убудуће или напријед са стандардом услуга који ће буде постигао у овој години.

Свим шарманским момцима, које у сезони гледамо педантно одјевене, у црним одијелима и са лептиром машинама, није било тешко ове зиме обући радничка одијела и, умјетно прибором за јело и гостинским столом, барати и крампом, лопатом и грађевинском машином.

На слици: угоститељи ОУР „Аvala“ Бечићи на радној акцији.

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

MONTENEGROTURIST

OUP „AVALA-BEĆIĆI“

TELEFONI: 082-82-104, 082-82-009, 082-82-181, 082-82-282, 082-82-287, 082-82-289, 082-82-348.

TELEX: 61266 YUBENOT ZIRO RAČUN: 20710-601-367 SDK BUDVA

друштвеним и политичким организацијама са жељама да постижу све боље успјехе у изградњи наше социјалистичке домовине

КОЛЕКТИВ ЦЕНТРА ЗА ПРОТИВПОЖАРНУ ЗАШТИТУ

БУДВА

честита

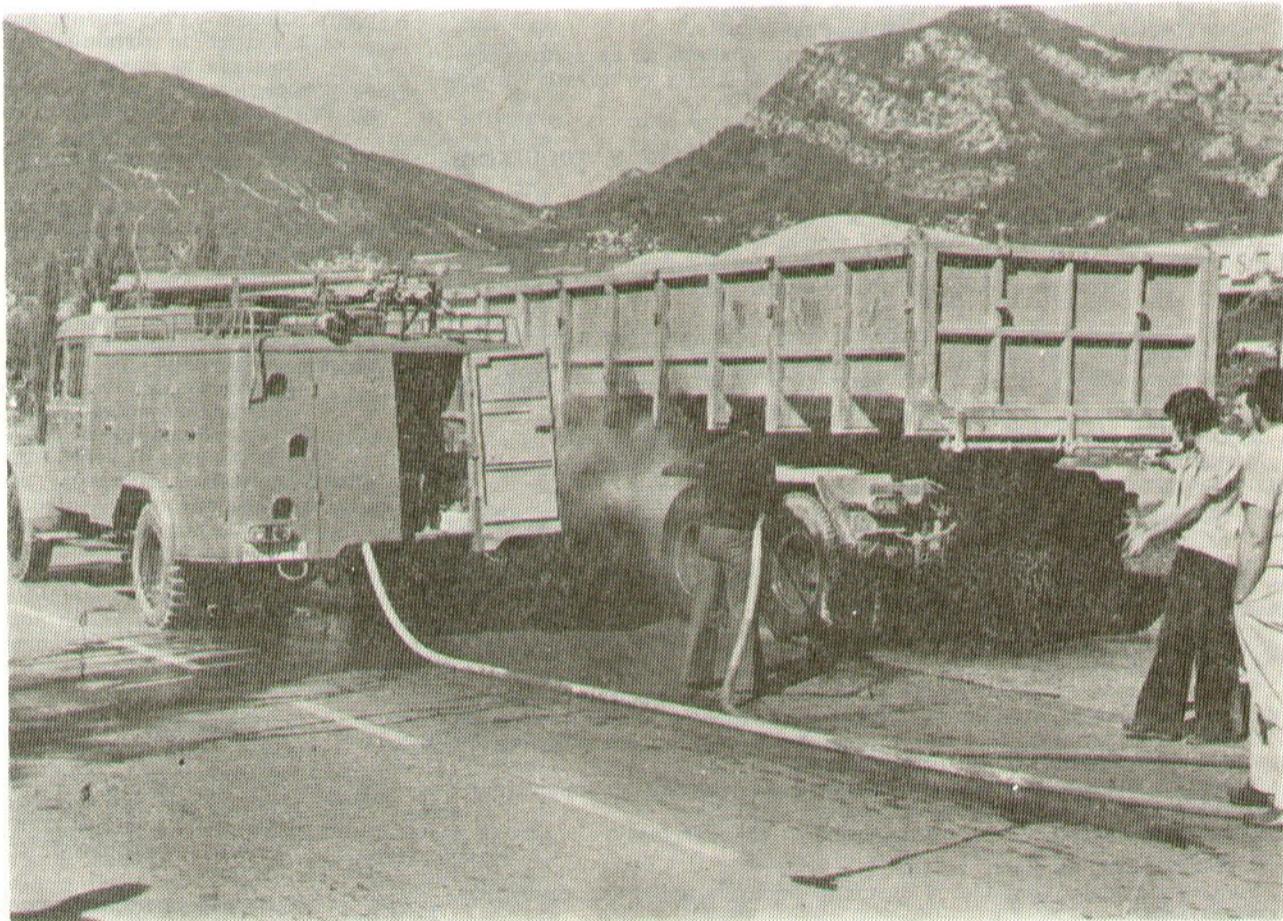
ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

И

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН

ДРУГА ТИТА

свим нашим грађанима, радним људима и организацијама удруженог рада уз најљепше жеље да их дочекају и прославе у добром здрављу и ведром расположењу

Увијек гдје су најпотребнији стижу у прави час

У колективу Центра за противпожарну заштиту нема много радника. С обзиром на озбиљност и одговорност задатака које извршавају нарочито у току сезоне, дану и ноћу, могли би бити и боље опремљени. Ипак, својом ажураношћу и самопријегорним радом све надокнађују и, када је тешко — добродошли, својом будношћу, неуморношћу и спремношћу да се ухвате у конпатац са стихијом — све савлађују и омогућавају нам да мирно спавамо.

УСПИЈЕШНО ЗАВРШЕН „КАРАВАН МОНТЕНЕГРОТУРИСТА“

СВЕ ЗА ДОМАЋЕГ ГОСТА

Десетог априла завршила је јединствена туристичка акција у нашој земљи назvana „Караван Монтенегротуриста 77“, чији је организатор била ова највећа туристичка организација у Црној Гори. Циљ ове туристичке поворке, коју су чинили представници Сектора продаје „Монтенегротуриста“, фолклорни ансамбл „Кањон“, интерпретатори црногорских народних пјесама Никола Каровић и Бранка Шћепановић и оркестар Бокија Мишошевића био је трострук. По ријечима помоћника директора продаје у „Монтенегротуристу“ Бранка Кажанегра, главни циљ био је презентирање туристичке поуде Црне Горе, посебно ње ног јужног дијела, затим упознавање с могућностима снабдијевања производима с подручја региона који су по сјећени, и заједничко планирање годишњих одмора с великим радним колективима и договор о заједничкој из-

градњи и коришћењу одмаралишта на мору.

„Караван“ је, дакле, био посвећен домаћем госту, који не је то је, више него радији година, бити добродошао на јужни Јадран. Туристичка попуда Црногорског приморја презентирана је грађанима и радним људима Крушевца, Бора, Краљеве, Крагујевца, Зрењанина, Суботице, Врбаса, Новог Сада, Титогов Ужица, Окопља и Приштине.

— Караван је трајао од 29. марта до 9. априла — каже Бранко Кажанегра. — Нашу понуду у директним контактима видјело је око 150.000 људи. Свуда смо били изванредно примљени, нарочито у велиkim колективима, где смо се са раднима веселили, пјевали и играли и понудили им наше услове за боравак на мору током цијеле године. У контактима „на лицу мјеста“ било је примједби, предлога и сугестија од стране радника, као и с наше стране. На-

кон ове акције слиједи склањање уговора с радним колективима и другим организацијама региона које смо по сјетили.

Караван, који је стигао у фабричке хале, робне куће, дворишта великих творилица и другдје свеједно је подржан од туристичких савеза Србије и Црне Горе, од друштвено-политичких организација мјеста која су посјећена, као и од стране туристичких агенција, чак и оних којима је „Монтенегротурист“ конкурент.

Грађани и радни људи с подручја уже Србије, Војводине, Косова и Македоније упознати су с акцијама које „Монтенегротурист“ води како би што више домаћих гостију боравило у 13.000 хотелских и око 40.000 кревета у собама домаће радиности од Улциња до Игала. То је, прије свега, „година квалификација“ — акција која треба да допринесе побољшању на воја угоститељских услуга, затим задржавање цијена и

На Орловом кршу

акција „Караван Монтенегротуриста“ постaje традиционална.

С. Грегорић

КОЛЕКТИВ ХОТЕЛСКО-ТУРИСТИЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА

„МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“ — БУДВА

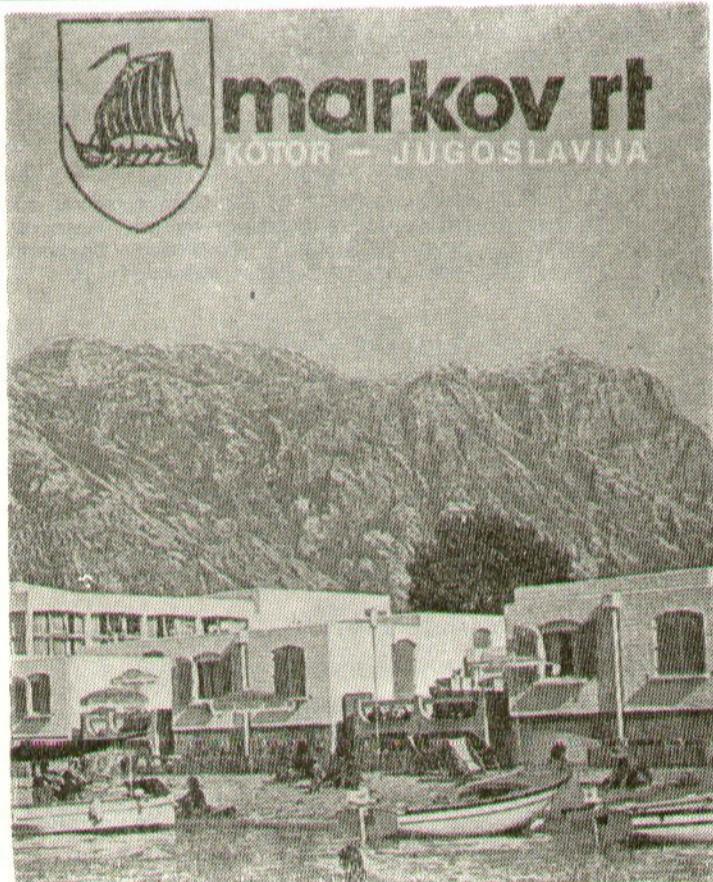
честита најсрдачније свим нашим трудбеницима наступајуће празнике револуционарне борбе и пролетерске солидарности

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

са најљепшим жељама да у борби за изградњу самоуправног социјалистичког друштва славе све веће радне побједе

Са најискренијим жељама за свестран развој и напредак, за нове побједе у изградњи самоуправне социјалистичке демократије, од свега срца честитамо

Хотел „Авала“

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА**

свим нашим радним људима, грађанима, пословним пријатељима, друштвено-политичким и основним организацијама удруженог рада

ООУР „АВАЛА“ — БУДВА

Кроз суре литице Орлутика пробија се модеран пут

Дионица Брајићи — Лапчићи до 1. јула

„ПАРТИЗАНСКИ ПУТ“ — једно од најреномиранијих грађевинских предузећа у нашој земљи, па и у иностранству, специјализовано за изградњу путева — од октобра прошле године налази се на подручју наше општине, где изводи радове на дионици пута Цетиње — Будва од Брајића до Лапчића и на изградњи објекта СИВ-а у Бечићима.

Срели смо се ових дана с директором предузећа ДУШАНОМ АЦИЋЕМ и разговарали о изградњи пута Будва — Цетиње, а посебно о дионици Брајићи — Будва и даље до Завале.

— Радови на дионици Брајићи — Будва — рекао нам је он одвијају се по плану и надам се да ће бити предата у саобраћај року. На дионици Цетиње —

Брајићи, која је дуга 12 километара има ли смо доста сметњи (измјештање водовода и далековода), док их на овој нема, мада је терен доста тежак и захтијева огромна минирања. Наша је обавеза да дионицу Брајићи — Лапчићи дужине 6,5 километара завршимо до 1. јула.

Што се тиче настављања радова на преосталом дијелу од Лапчића до Будве, друг Ацић нам је саопштио да ће послови на овој дионици бити одмах настављени. Лицитација ће бити расписана одмах у јулу. С обзиром да три и по километра ове дионице иде новом трасом. (Од Станишића до Мажића) то ће бити могуће изводити радове цијелог љета, а да се саобраћај на путу Цетиње — Будва одвија несметано.

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА И 25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

Честитамо свим радним људима, грађанима наше домовине и својим пословним пријатељима уз најљепше жеље да у будућем раду постижу све веће успјехе.

КОЛЕКТИВ ГРАЂЕВИНСКОГ ПРЕДУЗЕЋА
„ПАРТИЗАНСКИ ПУТ“

Немпро

PРЕДУЗЕЋЕ ЗА УВОЗ - ИЗВОЗ ПРОИЗВОДЊУ И УНУТРАШЊИ ПРОМЕТ — БЕОГРАД
JOUR — ПРОИЗВОДЊА СРЕДСТВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА,
ПРЕРАДУ ДРУГИХ ХЕМИКАЛИЈА И НЕМЕТАЛА — ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

TELEFON: 082-85-106, TELEGRAM »HEMPRO« TEKUĆI RAČUN 20710-1-523 SDK BUDVA

У жељи да непрекидно постижу све веће радне побједе и празницима наше револуције и радничке солидарности придружију славља нових успјеха у изградњи наше самоуправне социјалистичке домовине, најсрдачније честитамо

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА И 25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И 85. РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

свим нашим трудбеницима и грађанима, друштвено-политичким и основним организацијама удруженог рада

Обавјештење

У циљу унапређења хигијене у насељима ООУР Комуналне службе, у сагласности с надлежним органима СО Будва и у складу са Одлуком о одржавању чићуне, донијела је одлуку о увођењу пластичних врећа за сакупљање кућног смећа.

Пластичне вреће за домаћинства продаје се на пијацама у Будви и Петровцу сваког радног дана од 7—14 часова. Већа кеса стаје 1,40, а мање 0,80 динара. Избор величине пластичне вреће препушта се корисницима.

Напуњену врећу са смећем треба завезати и одређеног дана изнijети на тротоар испред улаза, односно испред улаза у двориште породичних стамбених зграда. Картонске кутије и другу амбалажу треба сложити поред кесе.

Вреће напуњене смећем износиће се према следећем распореду:

1. Стари Град сваког дана до 8 часова.
2. Стамбене зграде од Тргног центра до самопослуге „Центропром“ и зграде иза Дома здравља — понедељником, сриједом и петком до 8 часова,
3. Стамбене зграде у насељу Господина — понедељником, сриједом и петком до 9 часова,
4. Стамбене зграде између хотела „Могрен“ и зграде Поште и зграде поред пијаце — понедељником, сриједом и петком до 10 часова,
5. Насеље под магистралом — понедељником, сриједом и петком до 12 часова,
6. Насеље Подкошљун (улица код сервиса АМСЈ) обухватају све стамбене зграде с лијеве и десне стране), — уторком, четвртком и суботом до 8 часова,

7. Насеље код одмаралишта БИП — уторком, четвртком и суботом до 9 часова,
8. Стамбене зграде иза магистрале, стари жорски пут и Бабин до — уторком, четвртком и суботом до 10 часова.

Радници ООУР Комуналне службе неће износити канте са смећем послије 31. марта у Старом граду, а у насељима од броја 2. до броја 8. престаће са изношењем кантитија до 15. априла.

Кесе са смећем послије означеног времена неће бити одношene, па молимо све грађане да се придржавају распореда изношења врећа са смећем.

Обавјештавамо сва домаћинства са подручја где се издају лежаји у домаћој радиности да су обавезана на хигијенску диспозицију смећа и да је ООУР Комуналне службе то обезбиједила. Наплата за изношење смећа извршиће се свим домаћинствима којима је обезбијеђена услуга.

Радници ООУР Комуналне службе почели су са чишћењем свих проширења поред Магистрале од Јаза до Куфина. Моле се грађани и радне организације да тамо не бацају смеће, већ да се за одゴђење одбачених предмета и других отпадака, који не спадају у кућно смеће, обрате ООУР Комуналне службе, где ће добити јевтину услугу. Заједнички напором заштитићемо природу, а досадашњи сметлишта поред магистрале замијенити видиковцима.

Будва, 24. 3. 1977. године

ООУР КОМУНАЛНЕ СЛУЖБЕ

На основу члана 12, 14, 22. Самоуправног споразума о уређивању међусобних односа радника у удруженом раду ООУР-а 10 „Грађење“ Грађевинског предузећа „Радник“ Добој објављује се

О Г Л А С

за попуну радних мјеста и то:

1. АДМИНИСТРАТОР Градилишта — два извршиоца за рад на терен — Бања Лука, Будва

УСЛОВИ:

Средња економска школа са двије године радног искуства или нижа стручна спрема са познавањем основних појмова који се стичу у Средњој економској школи.

Уз пријаву на оглас треба приложити:

Диплому о завршеној школи,
Љекарско увјерење,

Потврду о радном искуству.

Оглас остаје отворен пет дана од дана објављивања.

Пријаве слати на адресу: Г. П. „РАДНИК“ — Добој — Маршала Тита број 18.

Непотпуне и неблаговремене молбе неће се разматрати.

Будва — метропола црногорског туризма

ООУР ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА

КРУПНИМ КОРАЦИМА НАПРИЈЕД

Основна организација удруженог рада Електродистрибуција — Будва већ више од годину дана послује као самостална организација у саставу предузећа за дистрибуцију електричне енергије СР Црне Горе. Овај колектив броји 25 радника, од тога три електро-инжењера, једног правника, два електро-техничара, четири високо квалификована радника, а остали су квалифиkovани и са средњом стручном спремом.

У ТОКУ 1976. ГОДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈА ЈЕ ПОСЛОВАЛА ПОЗИТИВНО, ОСТВАРЕН ЈЕ ПРОМЕТ ОД ЈЕДНЕ МИЛИЈАРДЕ И ОСАМ СТОТИНА МИЛИОНА СТАРИХ ДИНАРА А ОСТАТАК ДОХОТКА 201.000.000 — РАДНИЦИМА ЈЕ КУПЉЕНО ПЕТ СТАНОВА (ЧЕТИРИ ДВОСОБНА И ЈЕДАН ЈЕДНОИПОСОБНИ).

ЗАЈЕДНО СА САМОУПРАВНОМ ИНТЕРЕСНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ ЗА ИЗГРАДЊУ И УРЕЂЕЊЕ БУДВЕ, ООУР ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ЋЕ ИНВЕСТИРАТИ ОВЕ ГОДИНЕ ЗНАТНА СРЕДСТВА ЗА ЈАВНУ РАСВЈЕТУ НА ПОДРУЧЈУ ПЕТРОВЦА И БЕЧИЋА, КАБЛОВСКИ ПРИКЉУЧАК ОБЈЕКТА ОПН У БЕЧИЋИМА И ДАЛЕКОВОД ОД ПЕКАРЕ „БАЧКА ТОПОЛА“ ДО ЈАЗА. УКУПНА ИНВЕСТИЦИЈА ИЗНОСИЋЕ 2,400.000 НОВИХ ДИНАРА. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈЕ, ТАКОЋЕ, ПРЕУЗЕЛА ОБАВЕЗУ ОДРЖАВАЊА ЈАВНЕ РАСВЈЕТЕ НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ УЗ СТВАРНЕ ТРОШКОВЕ.

— ОВЕ ГОДИНЕ ПРЕДУЗИМАМО ДОСТА ОБИМНЕ ПОСЛОВЕ — РЕКАО НАМ ЈЕ ДИРЕКТОР ООУР ДУШАН ВУКАДИНОВИЋ. — МОРАМО ПРОШИРИТИ ПОСЛОВНИ ПРОСТОР: ПОДИЖЕМО ПОСЛОВНУ ЗГРАДУ НА СПРАТ, РАДИМО МАГАЦИНСКИ ПРОСТОР, РАДИОНИЦУ И ГАРАЖЕ ЗА СПЕЦИЈАЛНА ВОЗИЛА. У ОВЕ ПОСЛОВЕ БИЋЕ ИНВЕСТИРАНО 1.200.000 НОВИХ ДИНАРА.

Велика славља револуционарне борбе и пролетерске солидарности

ПРВИ МАЈ — ПРАЗНИК РАДА

и

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕЊАДАН ДРУГА ТИТА

најсрдачније честитамо свим нашим трудбеницима, грађанима, друштвеним и политичким организацијама уз најљепше жеље да, престижући вријеме, биљеже све веће успјехе у изградњи бољег живота

КОЛЕКТИВ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ „БУДВА“

КОЛЕКТИВ ДОМА ОДМORA

„БУДВА“

СА ОДМАРАЛИШТИМА

„БУДВА“

„ПАРК“ И

„ПЕТКО МИЉЕВИЋ“

честита од свег срца наступајућа славља револуције и пролетерске солидарности

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ РОЂЕЊАДАН ДРУГА ТИТА

НЕИМАРА СРЕЋНИЈЕ БУДУЋНОСТИ СВИХ НАШИХ НАРОДА И НАРОДНОСТИ

радним људима, грађанима, пословним пријатељима друштвеним и политичким организацијама

Уз најискреније жеље да наступајуће празнике дочекају и прославе у добром здрављу и ведром расположењу, од свег срца честитамо

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕЊАДАН ДРУГА ТИТА

свим нашим трудбеницима, борцима народноослободилачког рата и борачким организацијама, грађанима и пословним пријатељима са жељама да и у будуће биљеже све боље резултате на свим пољима дјелатности и стваралаштва

КОЛЕКТИВ ПРИРОДНОГ ЉЕЧИЛИШТА

РВИ „ПАЛАС“

ООУР „ЛУЧИЦЕ“ ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

„Зета филм“ Будва

СА СВОЈИМ ПРЕДСТАВНИШТИВАМА У БЕОГРАДУ И ЗАГРЕБУ

најсрдачније честита свим нашим грађанима, радним људима, друштвено-политичким и организацијама удруженог рада велика славља револуционарне борбе и пролетерске солидарности

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

Пословна зграда са биоскопом — објекат од значаја за нашу комуну

Са најискренијим жељама да у будућем раду постижу све веће радне побједе и револуционарним слављима придружују тријумфе у изградњи самоуправне социјалистичке домовине

честитамо од свег срца

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

свим својим пословним пријатељима, друштвено-политичким и основним организацијама удруженог рада, нашим радним људима и грађанима

КОЛЕКТИВ ООУР „СВЕТИ СТЕФАН“

ŽITOKOMBINAT

PREDUZEĆE ZA PROMET I PRERADU ŽITARICA NA VELIKO I MALO
GABONAFELDOLGOZÓ KIS-ÉS HAGYKERESKEDELMI VÁLLALAT • BAČKA TOPOLA

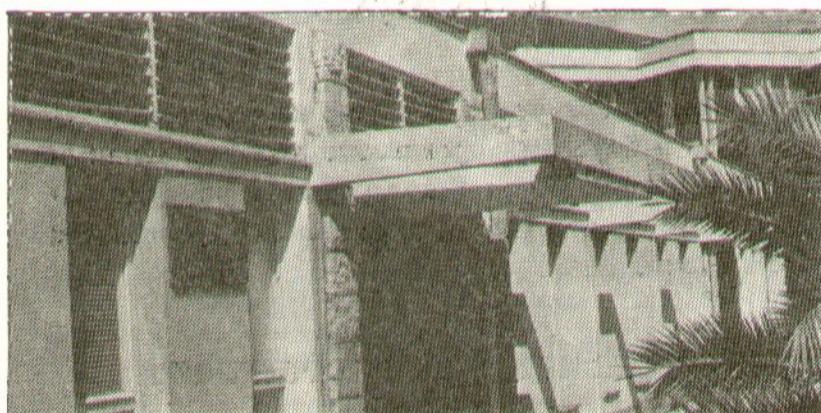
Најсрдачније честитамо свим нашим радним људима и грађанима — потрошачима наших производа, пословним пријатељима, друштвеним и политичким организацијама

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и
25. МАЈ ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

уз најљепше жеље да у будућем раду постижу све значајније резултате на свим пољима стваралаштва

ООУР ПАРНА ПЕКАРА БУДВА

Здравствена станица у Будви

КОЛЕКТИВ ДОМА ЗДРАВЉА БУДВА

честита најсрдачније свим нашим грађанима, здравственим радницима, установама и институцијама, друштвеним и организацијама удруженог рада

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

Уз најискреније жеље да револуционарна и славља пролетерске солидарности празнују са новим радним побједама у изградњи наше самоуправне социјалистичке домовине, честитамо

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и
25. МАЈ ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

свим радним људима и грађанима пословним пријатељима, друштвеним и основним организацијама удруженог рада

ЗАЈЕДНИЦА ЗА ОДМОР РАДНИКА
САП КОСОВО КАМП
„КАМЕНОВО“ — СВЕТИ СТЕФАН

Са најсрдачнијим жељама да празницима револуционарне борбе и пролетерске солидарности придружују славља нових радних побједа на свим пољима стваралаштва, честитамо

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

**и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА**

свим трудбеницима и грађанима, друштвено-политичким и основним организацијама удруженог рада

ОСНОВНА ЗАЈЕДНИЦА ЗДРАВСТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ РАДНИКА И ЗЕМЉОРАДНИКА

и
САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА СОЦИЈАЛНЕ И ДЈЕЧЈЕ ЗАШТИТЕ — БУДВА

КОЛЕКТИВ ООУР „МОГРЕН“ — БУДВА

најсрдачније честита пословним пријатељима, радним људима, грађанима, друштвеним и политичким организацијама

**ПРВИ МАЈ —
МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА**

**и
25. МАЈ —
ДАН
МЛАДОСТИ
И РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

уз најљепше жеље да у будућем раду постижу све веће успјехе

КОЛЕКТИВ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СТЈЕПАН МИТРОВ ЉУБИША“

честита од свег срца својим ученицима, ћачким родитељима, грађанима наше општине, радним људима, политичким друштвеним и организацијама удруженог рада

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА**

**и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ
И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА**

уз најискреније жеље за успех у школи, на радном мјесту и на свим пољима стваралаштва

Величанствена славља наше револуционарне борбе и пролетерске солидарности

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА**

**и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ
И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА**

честитамо најискреније свим радним људима, грађанима и пословним пријатељима

Честитамо свим радним људима и грађанима — корисницима наших услуга наступајућа славља

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА**

**и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ
И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА**

уз најљепше жеље за даље успјехе у изградњи наше самоуправне социјалистичке домовине

КОЛЕКТИВ ПОСЛОВНИЦЕ БУДВА

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН
ОПШТИНКА КОНФЕРЕНЦИЈА СК
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ
ОПШТИНСКИ ОДБОР СУБНОР
ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ САВЕЗА СИНДИКАТА
ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССО
САВЕЗ РЕЗЕРВНИХ ВОЈНИХ СТАРЈЕШИНА
КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ДРУШТВЕНУ АКТИВНОСТ
ЗА РАД СА ЖЕНАМА

Маестрал

Комплекс хотела на Бечићкој плажи

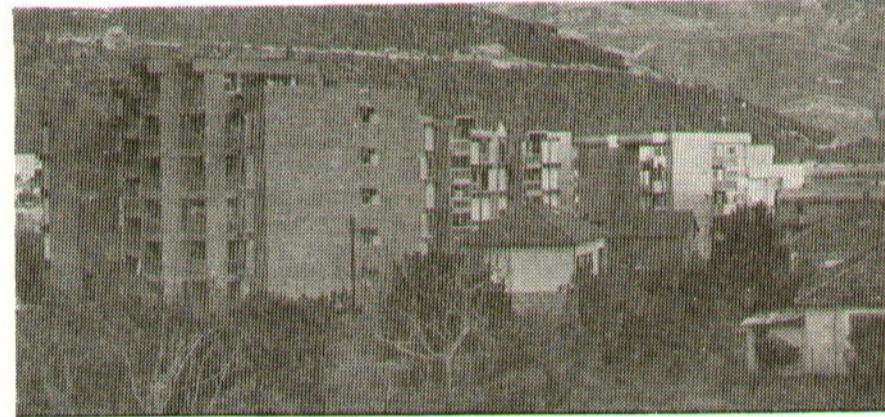
**ПРВИ МАЈ —
МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА
и
25. МАЈ —
ДАН МЛАДОСТИ
И РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

Честитају од свег срца свим нашим грађанима, радним људима, друштвеним, политичким и основним организацијама удруженог рада уз најискреније жеље да досадашњим резултатима у изградњи домовине придружују још веће радне побједе

Мјесна заједница Будва I
Мјесна заједница Будва II
Мјесна заједница Бечићи
Мјесна заједница Свети
Стеван

КОЛЕКТИВ КОМУНАЛНО-СТАМБЕНОГ ПРЕДУЗЕЋА

- ООУР ЗА ИЗГРАДЊУ И ОДРЖАВАЊЕ СТАНОВА
- ООУР ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА
- ООУР КОМУНАЛНЕ СЛУЖБЕ
- БИРО ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ
- РАДНА ЗАЈЕДНИЦА ЗАЈЕДНИЧКЕ СЛУЖБЕ

Стамбене зграде у Будви

од свег срца честитају друштвено-политичким и организацијама удруженог рада, нашим грађанима и труdbеницима, као и својим пословним пријатељима

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА
и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ
И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА**

са најискренијим жељама да постижу нове успјехе у раду

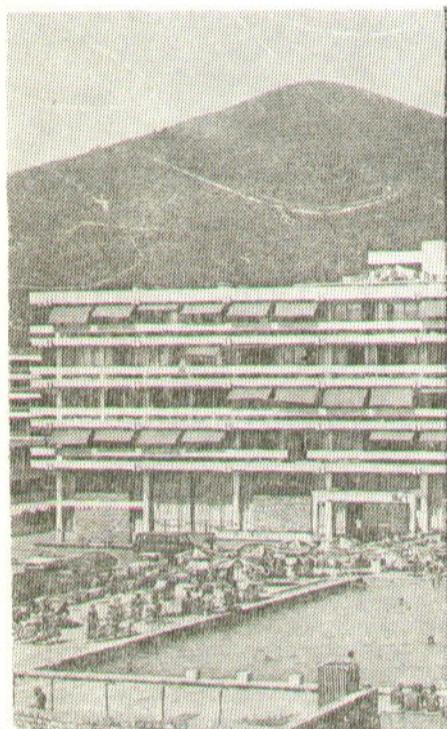
MONTENEGROTURIST

"SLOVENSKA PLAŽA"

81310 BUDVA

TELEFONI: DIREKTOR 82-118, SEKRETAR 82-118, H. »INTERNATIONAL« 82-024, H. »ADRIATIK« 82-103, H. »SLAVIJA« 82-222
H. »PLAŽA« 82-032, PRODAJA 82-024 TELEX 61183 YU AVALA — BUDVA TEKUĆI RACUN: 20710-1-3642

„Интернационал“

„Адријатик“

„Плажа“

Свим нашим трудбеницима, грађанима, друштвено-политичким и организацијама удруженог рада од свег срца честитамо

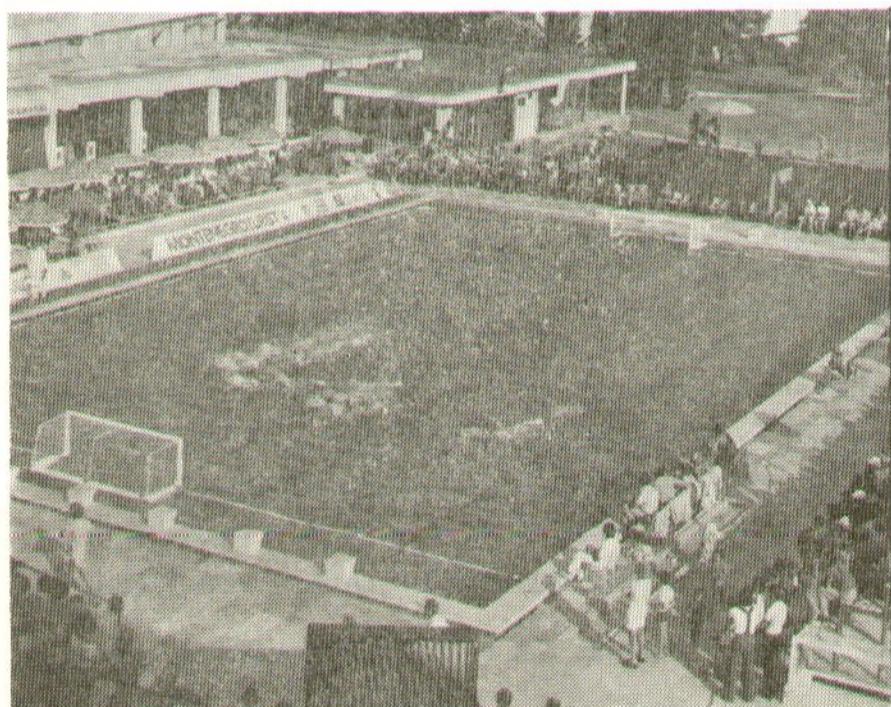
ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и

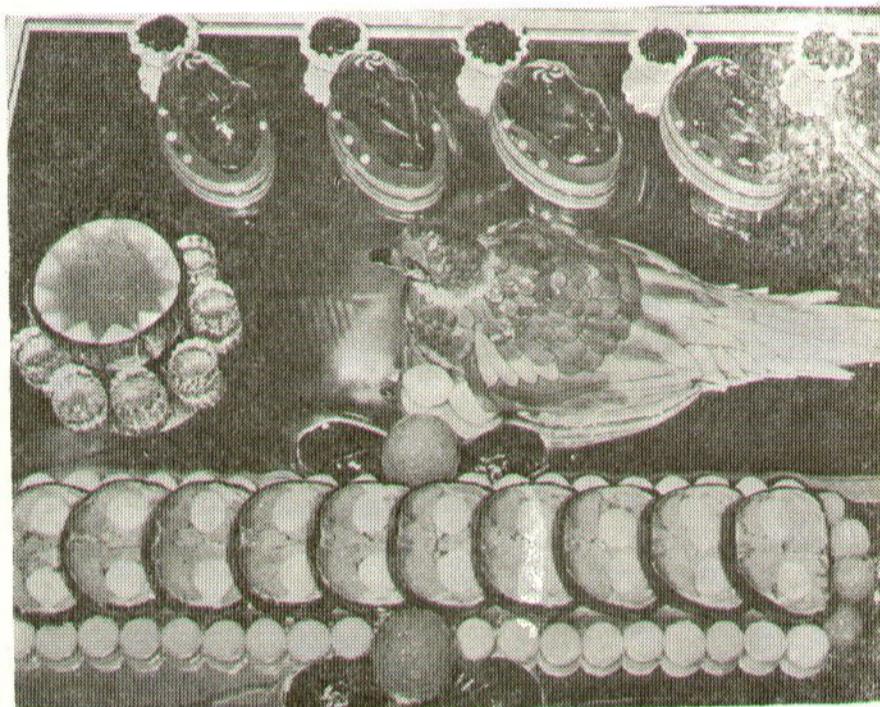
**25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

са најискренијим жељама да у будућем раду постижу све значајније резултате у изградњи наше самоуправне социјалистичке домовине

КОЛЕКТИВ ООУР „СЛОВЕНСКА ПЛАЖА“

Базен хотела „Интернационал“

Наши специјалитети у домовима и угоститељским објектима

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и

**25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И 85. РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

најсрдачније честитамо свим радним људима, и грађанима — потрошачима наших производа, друштвено-политичким и организацијама удруженог рада, као и свим својим пословним пријатељима, уз најљепше жеље за свестран напредак и процват

КОЛЕКТИВ БЕОГРАДСКЕ ИНДУСТРИЈЕ МЕСА
„СЛАВИЈА“ ПРОДАЈНА МРЕЖА
БУДВА — ПЕТРОВАЦ

**ЈУГОСЛОВЕНСКА ИНВЕСТИЦИОНА
БАНКА,
БЕОГРАД**
СА ФИЛИЈАЛОМ КОТОР, ЕКСПОЗИ-
ТУРОМ У БУДВИ И ПОСЛОВНИЦОМ
У ПЕТРОВЦУ НА МОРУ

најсрдачније честита свим својим штедишама, радним људима и грађанима, друштвено-политичким и основним организацијама удруженог рада — својим пословним пријатељима наступајуће празнике

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА
и

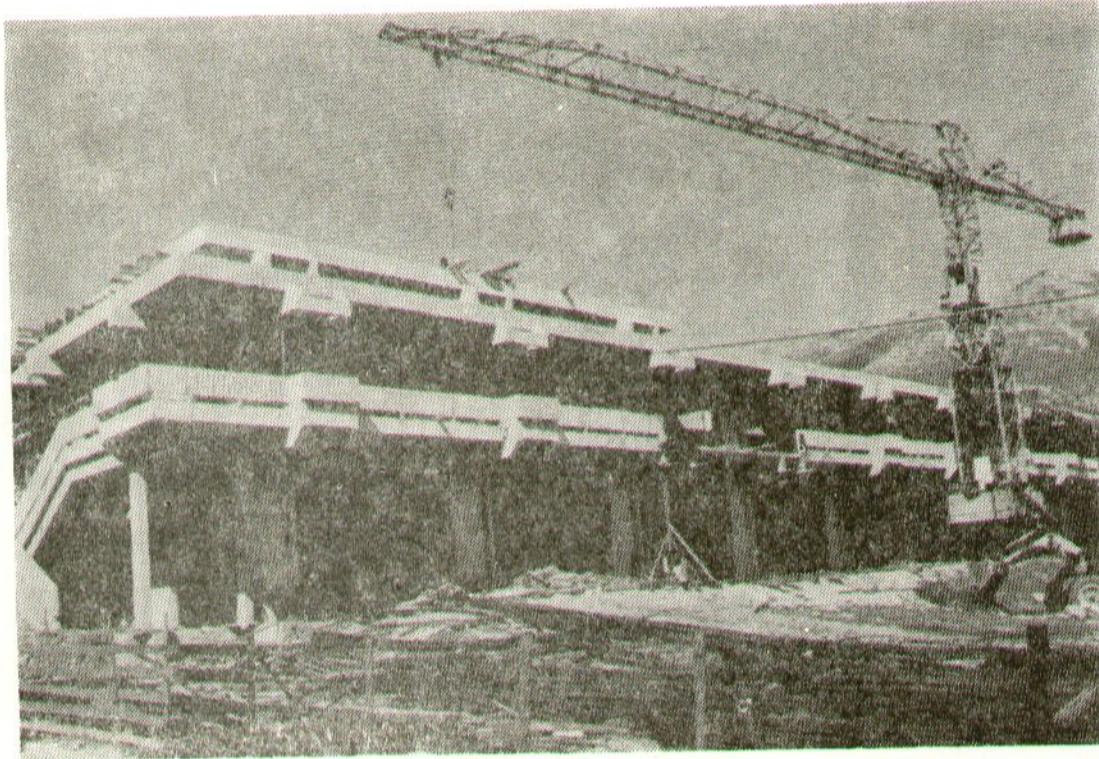
**25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

са жељама да и убудуће револуционарним и празницима пролетерске солидарности придружују славља нових радних побједа

ЕКСПОЗИТУРА ОБАВЉА СВЕ БАНКАРСКЕ
ПОСЛОВЕ:

**ПРИМА УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ, ОТВАРА ТЕКУЋЕ И
ЖИРО-РАЧУНЕ И ДАЈЕ ПОТРОШАЧКЕ КРЕДИТЕ**

Југословенска инвестиционија банка Београд са Филијалом у Котору, Експозитуром у Будви и Пословницом у Петровцу учествовала је са кредитима у изградњи водовода, а сада учествује у изградњи канализације у Будви

Тргни центар у Будви

За вријеме такмичења

Шампионат знања „Тито-Револуција - Мир“

У Основној школи „Стјепан Митров Љубиша“ у Будви завршена су одјељењска и разредна такмичења у шампионату знања „Тито — револуција — мир“, која су организована од стране листа „КЕКЕЦ“ као најмајовије такмичење основаца. Ученици су, њих 473, одговарали на шеснаест питања, како би се бод системом дошло до представника за школско такмичење. На школском такмичењу, које је било веома добро организовано, поштујући предвиђене пропозиције, учествовала су по два ученика из свих одјељења од IV до VIII разреда. Након обављеног школског такмичења, путем врејдновања сваког одговора, одређена је екипа која ће ову школу представљати на Општинском такмичењу, и то у саставу: **Маја КОЉАНИН VIII, Весна РАДМИЛАЦ IV, Александар МАЈИЋ VIII, Илија ОРЛОВИЋ IV** и **Јадранка РАДОВИЋ VII**.

М. Г.

Марксистичко образовање наставника

Полазећи од прихваћених ставова о значају и потреби марксистичког образовања наставника и мотујући сти организовања овог вида образовања, у оквиру њиховог перманентног стручног усавршавања, у Петровцу је одржан семинар за све наставнике са подручја будванске општине. Семинар је био посвећен марксистичком образовању наставника и на њему су обраћене ове теме: **Скупштински и делегатски систем**, предавач Бранко Иванчевић; **О савременом развијеном капитализму**, предавач Пеко Јијешевић; **Развој радничког покрета од 1919. до 1945. године са посебним освртом на улогу друга Тита**, предавач Коста Поповић.

М. Тановић

Са градилишта

„Кастио“ и „Олива“ у Петровцу

РАДНИ КОЛЕКТИВ ООУР „ПАЛАС“

ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

честита најсрдачније свим радним људима и грађанима, пословним пријатељима, друштвеним и политичким организацијама

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕЊАДАН ДРУГА ТИТА

са жељама да тим слављима придружују тријумфе радних побједа

Уз најискреније жеље да наступајуће револуционарне празнике дочекају и прославе са новим и све

YUGOTOURS

VAŠA AGENCIJA NA VAŠEM RASPOLAGANJU

већим радним побједама у изградњи наше самоуправне социјалистичке заједнице, честитамо од свег срца

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА
и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН ДРУГА ТИТА

свим нашим трудбеницима и грађанима, пословним пријатељима, друштвено-политичким и организацијама удруженог рада

ПРЕДУЗЕЋЕ
ПОШТАНСКОГ,
ТЕЛЕГРАФСКОГ, И ТЕ-
ЛЕФОНСКОГ САОБРА-
ЋАЈА

ООУР ПТТ САОБРАЋАЈА са жељама да у будућем раду постижу све веће успјехе у изградњи наше домовине, честитамо од свег срца

**ПРВИ МАЈ —
МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА**
и
**25. МАЈ — ДАН
МЛАДОСТИ**
и
**85. РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

свим својим пословним пријатељима, трудбеницима и грађанима, корисницима ПТТ услуга, друштвено-политичким и основним организацијама удруженог рада

ЗДРУЖЕНА АПОТЕКАРСКА УСТАНОВА
„ЦРНА ГОРА“

ООУР НАРОДНА АПОТЕКА
„БУДВА“

БУДВА

честита најсрдачније свим нашим трудбеницима и грађанима, основним организацијама удруженог рада, пословним пријатељима и друштвено-политичким организацијама

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и
**25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И
ТИТОВ РОЂЕНДАН**

са најсрдачнијим жељама да их дочекају и прославе у добром здрављу и да заједно са првеницима револуције и бољег живота прослављају нове радне побједе у његовој изградњи

ТУРИСТИЧКИ САВЕЗ
И ТУРИСТИЧКА ДРУШТВА ОПШТИНЕ БУДВА

честитају најискреније свим нашим грађанима, радним људима, туристичко-угоститељским предузећима, друштвеним и политичким организацијама предстојеће празнике

**ПРВИ МАЈ —
МЕЂУНАРОДНИ
ПРАЗНИК РАДА**
и
**25. МАЈ —
ДАН МЛАДОСТИ**
и
**85. РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

са најсрдачнијим жељама да у будућем раду постижу још боље резултате

Свим нашим радним људима, грађанима, друштвено-политичким и основним организацијама удруженог рада, школама, ученицима, наставном особљу, спортистима и спортским радницима од свег срца честитамо

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА
и
**25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

уз најљепше жеље да и будућем раду првеницима револуције и пролетерске солидарности придружују славља нових побједа на свим пољима стваралаштва

СИЗ ОСНОВНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
СИЗ КУЛТУРЕ И НАУКЕ
СИЗ ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

Јадрански сајам

Колектив Јадранског сајма — Будва

честита од свег срца свим нашим радним људима, друштвено-политичким и организацијама удруженог рада, грађанима и читаоцима „Приморских новина“

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и
**25. МАЈ ДАН МЛАДОСТИ И 85. РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

Јадрантурист

ХТП „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“
ООУР „ЈАДРАНТУРИСТ“ — БУДВА

свим својим пословним пријатељима, радним људима и грађанима, основним организацијама удруженог рада и друштвено-политичким организацијама најсрдачније честита наступајуће празнике

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА
и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И 85. РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

Са најљепшим жељама да свенародна славља обиљежавају и прослављају са новим радним побједама, од свег срца честитамо

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА
и
25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И 85. РОЂЕНДАН
ДРУГА ТИТА**

свим нашим грађанима, гостима и радним људима, друштвено-политичким и организацијама удруженог рада

МЈЕСНА ЗАЈЕДНИЦА — ПЕТРОВАЦ

Петровац
на Мору

Идриз Аљић и Мехмадалија Триавац

Велики кран: Машине су скупе и сан им није потребан

Милан Ашћерик

У жељи да величанствене празнике револуције и пролетерске солидарности, дочекају и прослављају са новим радним побједама у изградњи самоуправног социјалистичког друштва, најсрдачније честита

ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА

и

25. МАЈ — ДАН МЛАДОСТИ И РОЂЕН ДАН ДРУГА ТИТА

свим нашим трудбеницима и грађанима, пословним пријатељима, друштвено-политичким и организацијама удруженог рада

КОЛЕКТИВ „ЕНЕРГОПРОЈЕКТА“ — БЕОГРАД
ООУР АРХИТЕКТУРА И УРБАНИЗАМ

и
КОЛЕКТИВ ЈИК „РАД“ — БИЈЕЉИНА

Нафиг Османовић и Милош Млађеновић

Тазим Бајрић најбољи — радник на градилишту

Изврсни голгетер

У убојитој навали „Петровац“, која је само у јесенем дијелу првенства постигла 31 гол и иза „Сутјеске“ најбоља је у Црногорској лиги, „прва виолина“ је Драган Радуловић, у Петровцу много познатији по падинку Трајко. Игра на мјесту полузајаке и центарфора и од њега зазире сви голмани у лиги. Са Бранком Вукотићем представља тандем који је „нерешена енigm“ за противничке одбране. Њих двојица постигли су преко двадесет голова.

Драган Радуловић

Оно што краси овог даровитог фудбалера јесте про-дност и изванредан шут главом и ногама. Било у којој позицији да се нађе, он увијек шутира и обично погађа противнички гол. У продорима је просто неухватљив и када он игра нема земље — „Петровац“ постиже голове.

Трајко је једнако омиљен код публике и код својих саиграча и стручног штаба. И једни и други од њега траже голове и њихове жеље углавном се испуњавају.

— За прољећни старт добро смо се припремали, а резултати су половични — каже Драган Радуловић. — Надам се да ће на наставку бити боље и обећавам добру игру и голове. Из „Петроваца“ ће мало ко однијести бодове — настојаћемо да их узмемо и главним фаворитима за наслов првака, екипама „Сутјеске“ и ОФК Титограда, којим смо домаћини. Имамо уигран тим и бићемо „тврд орах“ за сваку екипу и на другим теренима. Настојаћемо да по сваку цијену освојимо треће или четврто место на крају првенства, тако да бисмо постали чланови међурепубличке зонске лиге, која ће се, највероватније, формирати по завршетку првенства, као да дође до реорганизације система фудбалских такмичења у нашој земљи.

С. Г.

НА ПРВЈЕНСТВУ У BOWLING КУГЛАЊУ

Будви — и сребро и злато

На bowling стазама у ха-ли Тиволи у Љубљани од 25. до 27. марта одржано је првенство Југославије у екипном, појединачном и у та-кмичењу парова. Међу 16 е-кипа будвански клуб „Могрен“, одлично се пласирао, заузевши заједно друго мјесто. Екипу су сачињавали Владимир Радовић, радник БИП-а, Милан Никчи-вић, Ивица Јановић и Жарко Калезић, радници ООУР „Словенска плажа“, Стојан Солујић, радник ООУР „А-вала“ — Бечићи, и Михаило Ђијаковић, поручник војног брода из Тивта.

На стазама хале Тиволи водила се оштра борба. Већ од самог почетка такмичења екипа „Могрена“ својом игром, стилом, понашањем, елегантацијом покрета и резултатима освојила је симпатије љубитеља овог спорта, који су сваки потез награђивали гласним навијањем. То је била и једини екипи чији су чланови сви појединачно оборили по преко 1.000 чуњева и, као награду, сви су добили сребрне медаље.

Другог дана такмичења, у конкуренцији 45 парова,

највише су одушевили Владимира Радовић и Милан Никчи-вић, постигавши најбоље резултате и освојивши прво мјесто и златне медаље.

Тренер државне репре-зентације Иво Анић из За-греба будно је и са одушевљењем pratио тајмичење е-кипе „Могрена“, па је већ сада сигурио да ће на поје-динце рачунати приликом са стављања репрезентације која ће у јуну ове године на европском првенству бранити боје наше земље. Четири члана екипе, које ће вјеро-вратно ући у државну репре-зентацију, чека врло тежак задатак, јер се морају доказати и укупу Југославије, који се одржава 23. и 24. априла у Дубровнику. Послије тога најбоље пласирани, њих двадесетчетвороци из цијеле Југославије имају изборно такмичење у коме ће отпасти 12 тајмичара, док ће побједници под руково-дством државног тренера иди на припреме за европско првенство.

Шћепан Ђурић

Југословенски смучарски куп

Смучарска спомен при-редба на Жабљаку под на-звом „Сињавински сектор“ посвећена је чувању успо-мена на хероизам бораца и народа овог краја у тешким борбама са окупаторима и домаћим издајницима у данима прве ратне зиме 1941/42 године, Укључивањем Црне Горе 1975. и Србије 1977. године, Куп је обухватио и по-стao највећа смучарска спо-мен манифестација општеју господинског значаја.

Овогодишње такмичење за југословенски смучарски куп — одржано 19. и 20. марта, посвећено је 85. ро-ђендану друга Тита и 40. годишњице његовог доласка на чело Партије. Била је то и провјера спортских квалитета, моралне чврсти-не и спремности припадни-ка наших оружаних снага, у којој су учествовали при-падници ЈНА и Територијалне одбране из свих краjeva наше земље.

У присуству великог броја грађана и смучара, након што је у име Републичког одбора, народни херој Данило Јауковић поздравио е-кипе свих република и по-крајина, екипе ЈНА и Територијалне одбране, у име покровитеља Станета Доланца, секретара Извршног комитета Предсједништва ЦК СКЈ, свечаност је отворио др Милан Радовић, секретар Извршног комитета Предсједништва ЦК СК Црне Горе, који је говорио о животном путу и дјелу друга Тита и, између остalog, ре-као: „Снажна Титова личност, његова несебичност и лично пожртвовање, и снага народа покренута у првом тренутку, потврдили су се побједама на Дрвару, Ко-зари, Неретви, Сутјесци... Бруда челика су рушена са-лом воље, прогнућа и зано-

са. Свијет се дивио подви-зима, херојству и умирању за слободу... Тито је знао да брани и одбранти нашу земљу“...

Побједник овогодишњег шестог по реду смучарског купа у екипној конкуренцији била је екипа Југословенске народне армије. Тајмичарима ове екипе притојаје пехар покровитеља Станета Доланца. Друго мјесто освојили су тајмичари из Словеније, а треће чланови екипе из Босне и Херцеговине. У појединачној конкуренцији најбољи је био Маријан Бургер из Словеније.

ЗДРАВСТВЕНО ПРОСВЈЕЋИВАЊЕ

Прољећни коњуктивитис

Сезонско алергијско запаљење слузокоже ока јавља се сваког пролећа или љета. Ово оболење назовано је поленима трава, цвијећа и дрвећа, уз истовремено дјеловање сунчаног свијета. Захвата обично спољне дјелове ока и очних капака, а први пут је описано као самостално оболење пре више од стогодина.

Настаје најчешће код дјеце између пет и 15 година, где у породици постоји фамилијарна предиспозиција и према другим алергијским болестима (поленска кијавица, астма, алергијски екзем итд.). Главни симптоми болести су „боукање“ и свраб у очима, као и фотофобија, односно страх од свијета. Болесници се жале на осјећај страног тијела у оку и често сузе. Кожа очних капака је отечена, црвена и јако сарви. Коњуктива је такође црвена, а и рогњача ока често може бити у мањој мјери захвачена. Осим алергијске етиологије, код сезонске упадле очију помињу се, такође, и ендокрини фактори и нервни поремећаји, као и утицај врућине, влаге и свијетла. Алергијски коњуктивитис може настати и због поновљеног контакта с другим алергенима као што су животињска длака, перје, разне врсте птичије, синтетички производи, козметички препаратори и лекови.

У лијечењу алергијског коњуктивитиса примјењује се локална и општа терапија која траје десетак дана. То су углавном лекови који дјелују против алергије и против запаљења, односно треба се обратити лекару ради савјета и правилног лијечења. Ради изbjегавања контакта с алергенима, пре поручује се још и ношење заштитних naočara. Исто тако, симптоми болести такође, ишчезавају и код промјене мјesta боравка.

ОБАВЛЕШТЕЊЕ

Закон о оружју („Сл. лист СРПГ“ број 44/76) у л. 105. регулисао је да сви власници оружја без дозволе могу у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог Закона регистровати оружје без доказивања поријекла на које ће добити одобрење, тј. уредну дозволу.

Важно је напоменути да се масовним учешћем на Купу даје видан допринос у оспособљавању и припреми омладине за општенародну одбрану земље.

Перо Кнежевић

Кошаркаши се припремају

Кошаркаши „Могрена“ почели су интензивне припреме за квалификације за улазак у Црногорску лигу, које ће се одржати између 25. априла и 5. маја у неком од мјеста на Црногорском приморју.

Екипу тренира Петар Блажевић, бивши кошаркаш и тренер титоградске „Будућности“ и један од најбољих познавалаца кошарке у Црној Гори. Он је обећао да неће жалити труда и напора да се постигне жељени циљ — пласман у републичку лигу.

Треба истаћи да се ради под веома тешким околностима. Кошаркаши одлазе на тренинг у Радановиће, где у фискултурној дворани Основне школе „Никола Ђурковић“, проведу по неколико сати. Захваљујући ријектом ентузијазму секретара клуба Ивана Кузњецова и још неких чланова управе, који својим колима одвозе играче на тренинге, припреме се одвијају без застоја. Такође треба истаћи да нови тренер Блажевић ради без динара начнаде (није желио никакав хонорар за рад), а несебично се жртвују и свих петнаестак кошаркаша како би успјели и свом граду подарили још један значајан спортски трофеј.

С. Г.

Мали огласи

Раде Кажанегра из Светог Стефана, умјесто помена своме очију Иву Кажанегру, приложе дјечјем вртићу у Будви 1.000,00 динара.

Колектив Вртића најтолије захваљује.

Божо и Душан Јовановић из Будве, умјесто помена својој сестри од стрица која је преминула у Америци, приложе дјечјем вртићу у Будви 1.000,00 динара.

Колектив Вртића најтолије захваљује.

У уторак, 29. марта ове године, изгубио сам у поштанској говорници у Будви роковник-календар. Молим поштеног на лазача да исти врати на адресу Слободан Јубановић — Будва. Слиједи награда.